డా. సుమనశ్రీ

రెండు సంపుటాలు

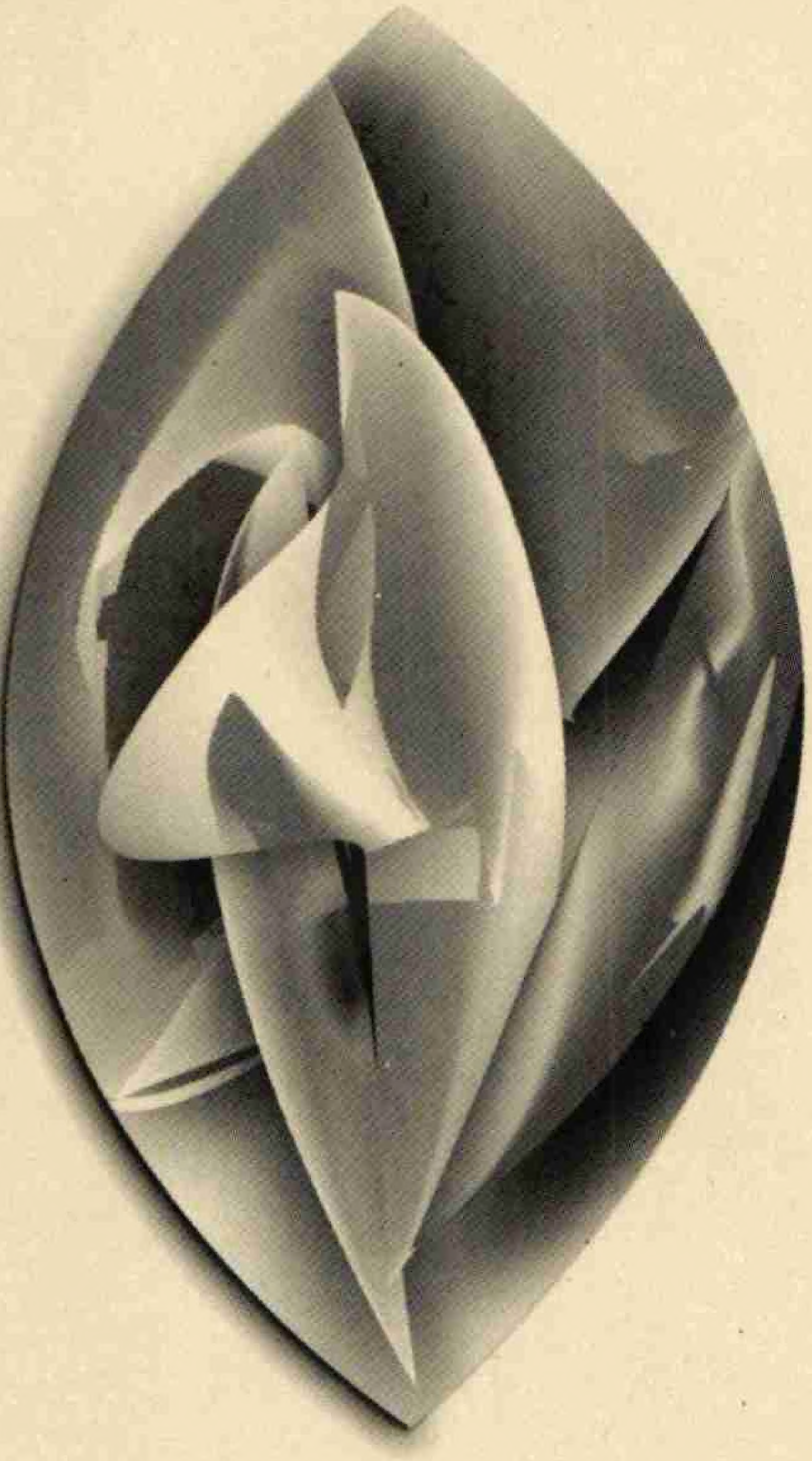

రెప్పలమధ్య ఆకాశం

నేత్రం నా సంకేతం

రెప్పల మధ్య ఆకాశం

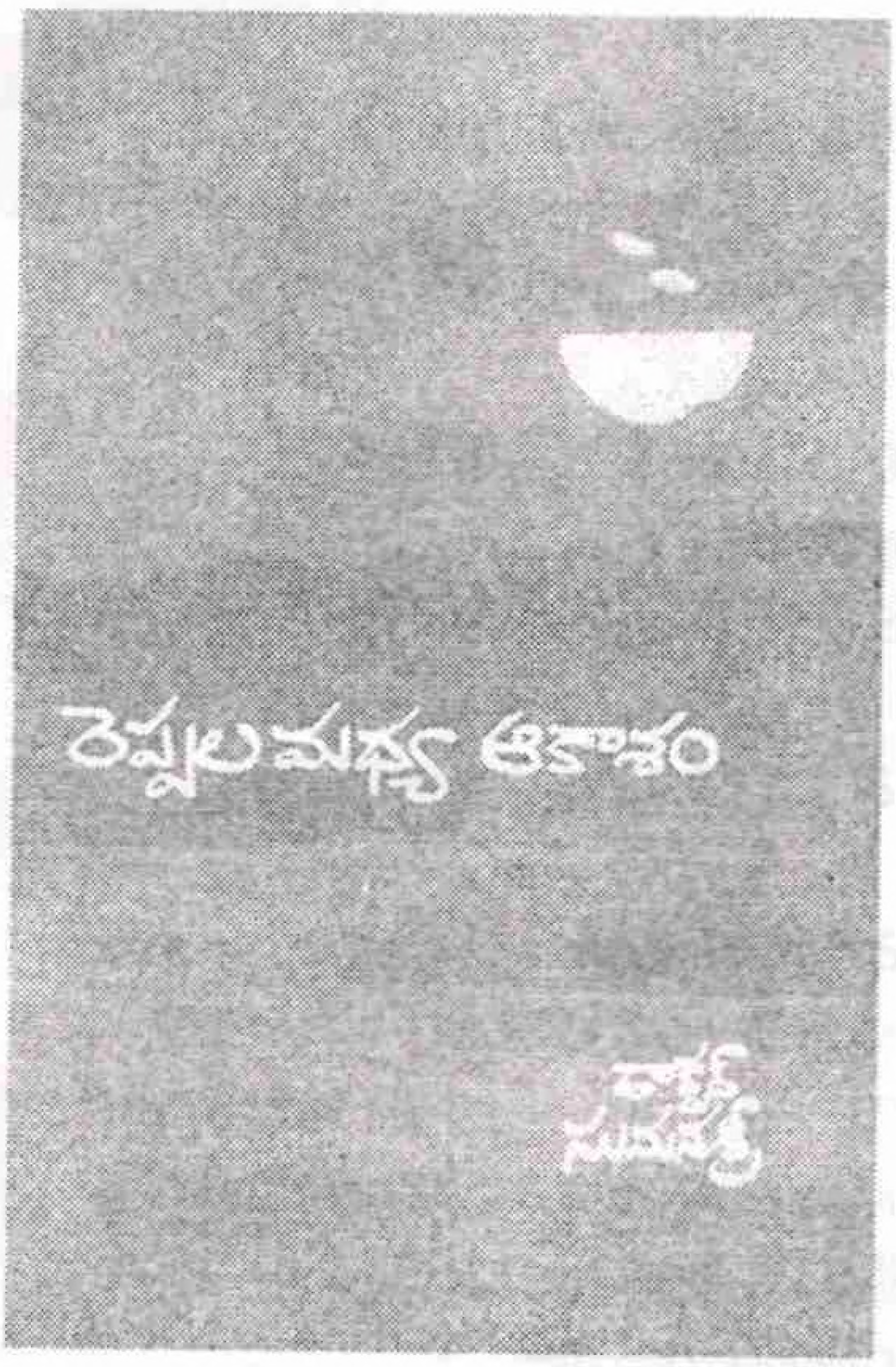

డాక్టర్ సుమనశ్రీ

reppala madhya aakasam (the sky between the eye lids)
first published september 1983 and
nethram naa sanketam (eye my symbol)
first published september 1989
two volumes of poetry in one

© mrs. chellapilla venkataramana

second print june 2002

book designed & composed by
aila sydachary
cosmic graphics ✆ : 040-24056803

Published by ramana sumanasri foundation

copies available at
ramana sumanasri foundation
c/o c. venkata ramana plot no. 121 flat no. 3
balaji nivas apartments kalyan nagar s.r. nagar (po)
hyderabad - 500038 ✆ : 23811623
navodaya book house
opp: arya samaj mandir, kachiguda, hyderabad.
disa pusthaka kendram, chikkadapally, hyderabad.
vishalandhra book house, hyderabad.

price: 90/-

నా కంటికి రెప్పయి నిల్చిన
నా అర్ధాంగి వెంకటరమణ కి
ఈ రెండు కావ్యాలు
ప్రేమతో-

ఆకాశం శూన్యం కాదు

ఆకాశం శూన్యం కాదు నిత్య చైతన్య వసంతం
ఆకాశం నీలి సముద్రమే కాదు
రంగుల్ని పుక్కిలించే నిత్య వినూత్న తేజం
వేల గోళాల్నీ లక్షల నక్షత్రాల్నీ
వాయువేగంతో పరిగెత్తే గెలాక్సీల్నీ మోసే ఆకాశం
నీ కళ్ళ ముందు నిత్యం వికసించే అపూర్వ పుష్పం

ఆకాశంలో గోళాలు తిరుగుతుంటాయి
సూర్యుళ్ళు మండుతూవుంటారు
పళ్ళాల్లా గ్రహాల చుట్టూ చంద్రుళ్ళు
చుట్టు కొలతలు తీస్తూవుంటారు
ఆకాశంలో విరిసే రంగుల హరివిల్లు
ఒక అత్యద్భుత ఇంద్రజాల ప్రదర్శన

ఆకాశం శూన్యం కాదు రంగుల సముద్రం
ఉదయం ఎటుచూసినా
కుంకుమాక్షతల సువాసనలు గుప్పుమంటూవుంటాయి
ఒక విద్యుత్తేజం రోజంతా
ప్రపంచ శరీరాల్లోకి ప్రవహిస్తూవుంటుంది
సంధ్యా చెలి కౌగిలింతలో నా కళ్ళు
రక్త సముద్రంలో మునకలేస్తూ వుంటాయి
కళ్ళల్లో రంగుల తోటలు విరబూస్తూవుంటాయి
ఆకాశంలో ఏ దేవుళ్ళున్నారో తెలీదు
దుక్కి దున్నిన రైతులు ఆకాశం వైపే చూస్తూవుంటారు
వొంటరి సముద్రమూ ఆకాశానికే
చేతులందిస్తూవుంటుంది
నా రెప్పల మధ్య వెలిగే కాంతి గోళాలు

సర్వ ప్రపంచాకాశాలతోనూ
నిత్యం సంగమిస్తూనేవుంటాయి

ఉదయం ఆకాశం నన్ను మంచులోకి ఆహ్వానిస్తుంది
మబ్బుల పీచు మిఠాయిల్ని పిల్లలకు పంచిపెడుతుంది
రాత్రి చీకట్లో నీకు భయాన్ని
        జయించటం నేర్పుతుంది
శవాసనంలో నిన్ను కాపలా కాస్తుంది సేదతీరుస్తుంది

ఆకాశమే లేకపోతే ఈ కళ్ళకి వెలుగెక్కడిది
సూర్యుణ్ణి నక్షత్రాల్నీ
మార్చి మార్చి చూపించకపోతే
ఈ బండరాయి బతుక్కి ప్రాణమెక్కడ దొరుకుతుంది

నువ్వు ఆస్వాదించడానికి ఆకాశం చెట్టు
రోజూ రెండు పండ్లని కాస్తుంది
ఆకుల నక్షత్రాలతో రాత్రి మెరుస్తూవుంటుంది
గాలి మబ్బుల మధ్య పండ్లు దోబూచులాడుతూవుంటాయి
నువ్వు ఎంత తిన్నా అరగనే అరగవు ఆ పళ్ళు
సముద్రాల ఉప్పు నీళ్ళు అవుపోసన పట్టి
ఆకాశం నీ గొంతులో మంచినీళ్ళు పోస్తుంది
అవి నిండి పొర్లిపోయినప్పుడు మాత్రం
ఇళ్ల కప్పుల్ని మింగేసి పల్లెల వీధుల్లోకి
        సముద్రాల్ని తరలిస్తుంది
అది కోపమో విచ్చలవిడి తనమో తెలీదు
పిచ్చెక్కి ప్రవహిస్తూ వేలాది ప్రాణాల్ని
        నీళ్ళల్లో నిర్దాక్షిణ్యంగా ముంచేస్తుంది
ఒక భయానక వాతావరణాన్ని సృష్టించి
తీపి తీపి అనుభూతుల్ని కాలరాచేస్తుంది

ఆకాశం కొండ గుహలో

ఎన్ని భూతాలు నివసిస్తున్నాయో తెలీదు
ఒక్కొక్కటే బయటపడి భయపెడుతూవుంటాయి
ప్రొద్దున నవ్విన నువ్వు
రాత్రికి కంటతడి పెడుతూవుంటావు

ఆకాశం నీపై జాలిపడి ఆదరిస్తూనేవుంటుంది
వెలుగు నీడల భోజనాన్ని
ఉదయాస్తమయాల కంచాల్లో వడ్డిస్తూనేవుంటుంది

ఆకాశం శూన్యం కాదు
సర్వ ప్రపంచాల సర్వ దేశాల సైనిక స్థావరం
దేశ దేశాల విమానాల ఉపగ్రహాల విహార క్షేత్రం
ఆకాశం చెట్టు నిండా నక్షత్రాలూ సూర్యచంద్రులూ
పిట్టలై నిత్యం వేళ్ళాడుతూనే వుంటారు

14.09.1983

అక్షర తూణీరం

కవిత సినీనటి కాకూడదు
నీలోంచి పెల్లుబికే స్వచ్ఛమైన స్వేదగోళిక కావాలి
నీ ఊపిరి గొట్టంలో వూపిరి కావాలి
నిన్ననుక్షణం తియ్యగా వెంటాడే
నెచ్చెలి కావాలి

కవిత దిగంబరి కాకూడదు
స్పష్టాస్పష్ట రసగుళిక కావాలి
నీ ప్రతి నడకలోనూ ప్రతి స్పందనలోనూ
కొత్త కొత్త చూపుల్ని ఎక్కుపెట్టాలి

కవిత ఆక్రందన కాకూడదు
గంభీర నాదాల్ని జీర్ణించుకున్న మృదంగధ్వని కావాలి
నీ ప్రతి అక్షరమూ నిప్పు కణిక కావాలి
నీవొక అక్షర తూణీరాన్ని చేపట్టిన వేటగాడివి కావాలి
కనపడ్డ ప్రతి దృశాన్నీ నీవు వేటాడాలి

కవిత కాశీ మజిలీ కథ కాకూడదు
మనో వైక్లబ్యాన్ని కలిగించే హీరాయిన్ కాకూడదు
నీ ప్రాణాన్ని కవిత నీ జనం ముందు నిలబెట్టాలి
నిరంతరం నీ చెవిలో
విప్లవాన్ని ఘోషించే కీచురాయి కావాలి
అనుక్షణం నీలో వెలిగే మానవతా దీపం కావాలి

24.10.1981

కళ్ళు

కళ్ళు కలల పడకటిళ్ళు
కొన్ని చూపులు రక్తపు చుక్కలు
చూపులు కొన్ని గాజు పెంకుల్లా గుచ్చుకుంటాయి
ముళ్ళ కంపలతో ముట్టుకుంటాయి

నా కళ్ళు అనుక్షణం వెలిగే బల్బులు
కొన్ని చూపులు నిన్ననుక్షణం
వెంటాడి వేటాడే తోడేళ్ళు
చూపుల వోల్టేజీ నువ్వు కొలవలేవు

రోడ్ల సముద్రాలలో కొట్టుకొచ్చే పడవలు కళ్ళు
నా గుండెగది వాకిళ్ళు కళ్ళు
రెప్పల పొత్తిళ్ల మధ్య

చలిలో వొణికే పసిపిల్లలు కళ్ళు
కొన్ని కళ్ళు చల్లగా ప్రశాంతంగా
తెల్లజెండాలెగరేస్తూ వుంటాయి
చూపులు కొన్ని కాగడాల్లా
ముళ్ళకిరీటాల్లా గుచ్చుకుంటాయి
కొన్ని కళ్ళు నీకు సంకెళ్ళు వేస్తాయి
నీ ప్రాణాన్ని చూపుల తాళ్లతో తోడేస్తాయి
కొన్ని కళ్ళు ఎరుపెక్కి క్రోధంతో ఎర్రజెండాలెగరేస్తాయి
శత్రువు గుండెల్లోకి సూటిగా బాంబుల్ని విసిరేస్తాయి

కళ్ళు మెదడు పేజీల మీద చరిత్రలు రాస్తాయి
కళ్ళు ఖండాల ప్రేమ సీమల్ని జయిస్తాయి
కొన్ని కళ్ళు సబ్బు బిళ్ళల్లా జారిపోతాయి
ద్రాక్ష పళ్ళల్లా చవులూరిస్తాయి

అవినీతినీ దోపిడీనీ అన్యాయాన్నీ అక్రమాల్నీ
భరిస్తున్న పీడితులంతా
ఒక్కుమ్మడి ఆక్రోశంతో
చూపుల ఈటెల్ని విసిరినా చాలు

కళ్ళు అడవికి మంట పెట్టగలవు
అన్యాయాన్ని మట్టుపెట్టగలవు
దోపిడీని ధ్వంసం చేయగలవు
కళ్ళు చీకటికి నిప్పంటించగలవు
కళ్ళ మంటల్ని కూడా ఉపయోగించుకో లేకపోతే
ఇక ఆ కళ్ళుండీ ప్రయోజన మేమిటి?
కళ్ళ శూలాల్ని కూడా విసరలేకపోతే
జీవన సమరాన్ని గెలిచేదెలాగ?

10.01.1982

జ్ఞాపకాలు

జ్ఞాపకాల్ని ఏ పుట్టలోనో పొదలోనో
నాలుగు వీధుల కూడళ్ళలోనో నట్టనడి అడివిలోనో
రోడ్ల దుమ్ములోనో ఏ మునిసిపాలిటీ కుళ్ళు కాల్వలోనో
జారవిడిచేయాలి తప్ప
పిలిచి నాదస్వరం ఊది
　　　పడగెత్తించి ఆడించకూడదు

ఏ ఆస్పత్రి ఎమర్జెన్సీ వార్డులోనో ఆకలి కేకలోనో
బస్సుకింద పడ్డ రక్తం మరకలోనో
ఏ నిలువ నీడలేని నిప్పుల గుండం మీదనో
విసిరేయాలి తప్ప
కావాలని కాళ్ళపై వేన్నీళ్ళు పోసుకో కూడదు
　　　బ్లేడుతో వేలిబొడ్డు కోసుకో కూడదు

ఒక్క క్షణం ఏకాంతం చాలు
బిరడాలోంచి తన్నుక బైటపడ్డానికి
కొన్ని మాగిపోయిన మల్లెపూల
　　　వాసనల్ని మోసుకొస్తాయి
కొన్ని శూన్యంలో రక్తపు చుక్కల్ని చూపిస్తాయి
కొన్ని బళ్ళమీద మామిడిపళ్ళు మోసుకొస్తాయి
కొన్ని ఆస్పత్రుల్లోంచి ఎగిరి వస్తున్న
　　　ఎముకల్ని మొహాన కొడ్తాయి
కొన్ని గుమ్మందాకా వచ్చి ఆగిపోతాయి ఎగిరిపోతాయి
పెళ్లి నాటి ఆశీస్సుల తలంబ్రాలూ నేల రాలి పోతాయి
శత్రువుల శాపనార్థాలూ నేలరాలిపోతాయి
పడవలో గోదారి దాటుతున్నప్పుడో
సముద్రం ముందు పాదాల్ని తడుపుకుంటున్నప్పుడో

బావిలో ఈతేస్తున్నప్పుడో
జ్ఞాపకాలు నీళ్ళ పాలవుతాయి

జ్ఞాపకాల్నలాగే భూమి అట్టడుక్కి జారిపోనీ
కాకుంటే చితిమీద కూడా నీకు భారమై
సరిగ్గా మండనివ్వవు
మనశ్శాంతిగా బూడిదవనివ్వవు

16.05.1983

పన్నెండు దాటితే

రాత్రి పన్నెండు దాటితే నాకోసం
రోడ్లు ఎదురు చూస్తుంటాయి
నిరీక్షణలో నా వళ్ళంతా
చెమటలు పోస్తూవుంటుంది

ఆబకళ్ళ వాకిళ్ళ గుండా నడుస్తూ
నాలోకి నేను తొంగిచూస్తుంటాను
ఎదురుబడ్డ ప్రతి మనిషి కళ్ళల్లోనూ
నల్ల గుర్రం చీకటి పరుగులే చూస్తుంటాను

భయం నన్నావరించే మృత్యువు
నా కళ్ళల్లో నల్లగా పరుచుకుంటూంటుంది

పన్నెండు దాటితే నాకోసం
ఫుట్‌పాత్తు లెదురు చూస్తుంటాయి
ఫుట్ పాత్తులపై పరుచుకున్న
జీవితాల తూటాలు పేలుతూంటాయి
జీవితాల మీంచి వీస్తున్న

తుఫానులెదురౌతుంటాయి
పరుచుకున్న కందువాల మీంచి
నెమ్మదిగా నడిచిపోతూంటాను

చీకట్లో నల్ల గుఱ్ఱం
నన్ను తరుముతూ వుంటుంది
నల్లటి పిల్లి నల్ల నల్లటి కళ్ళు
నన్నుక్కిరి బిక్కిరి చేస్తుంటాయి
ఆ కళ్ళల్లో చురకత్తి మెరుస్తూ వుంటుంది
ధైర్యంగా అడుగుల్ని కూడగట్టుకుంటూ
నెమ్మది నెమ్మదిగా
నా గుండె మీంచి నడిచిపోతుంటాను
పన్నెండు దాటితే నాకోసం
చీకటి దోపిడీలకు బలైపోతున్న
ఎఱ్ఱ రక్తం ఎదురుచూస్తుంటుంది
రక్తంలో నా పాద ముద్రలు ప్రతిఫలిస్తాయి
అడవీ ఆకాశమూ నేనై
అంతటా అల్లుకుపోతాను
జనాన్ని జననాశ్వాల్లా
పరుగులు తీయిస్తాను
సూర్య రథాన్ని జనం మధ్యకు లాక్కొస్తాను
నల్ల గుఱ్ఱాన్ని స్వారీలో
స్వాధీన పరుచుకుంటాను

పన్నెండు దాటితే
ఇక నా కోసం
నా జనం కళ్ళల్లో వెలిగే
పండు వెన్నెలే ఎదురు చూస్తుంటుంది

18.03.1982

రెప్పల మధ్య ఆకాశం

నా రెప్పల మధ్య ఆకాశం
అనుక్షణం
రెపరెపా కొట్టుకుంటూ వుంటుంది
నాకు నిద్ర రాదు
నా కళ్ళు మూత పడవు
నాకు ప్రతిక్షణం మేలుకునేవుంటుంది
మెదడు గుడ్డులో కవిత్వం
                    పొణుకుతూ వుంటుంది
పొణికి పొణికి రోడ్లపై
నా పాదాల రాపిడికీ
నా జనం సమస్యల మధ్యా
సంఘర్షణల మధ్యా
ఎరుపెక్కుతున్న నా ఊపిరి మంటలకీ
మాగి మాగి భళ్ళున కాగితంపై అక్షర సముద్రమై
ఊపిరి పోసుకుంటూవుంటుంది

కవిత్వం నాకు ఆక్సిజన్
నాలో ఊపిరి పోస్తూవుంటుంది
నేను బ్రతుకుతున్న ప్రతిక్షణం
నన్ను చలిచీమలా వెంటాడుతూవుంటుంది
ఎర్రగా కాటేస్తూవుంటుంది
ఏనాడైనా అక్షరం నాలో కదలకపోతే
అక్షయమై నా కవితలో ఎదగకపోతే
నా రెప్పల మధ్య ఆకాశం నిర్జీవమైపోయినట్లే
గుడ్డు గుడ్డులా ఉండిపోతున్నట్లే

03.03.1982

మాట

ఇద్దరు వ్యక్తుల మధ్య నిశ్శబ్దాన్ని
చీలుస్తుంది మాట
మనిషిలో అజ్ఞాతంగా వుండే మానవత్వాన్ని
భగ్గున వెలిగిస్తుంది మాట
మాటల్లేని అడవిలో
క్రూర మృగాలు రాజ్యం చేస్తూ వుంటాయి
మాటల పంటలు పండనిచోట
యుద్ధ జ్వాలలు చెలరేగుతూ వుంటాయి

మాట అగ్గిపుల్ల కావచ్చు
పన్నీరు వర్షించే మేఘ గర్జన కావచ్చు
స్నేహితుడో ప్రియుడో వెదజల్లే అనురాగమూ కావచ్చు
చీకటిలో విన్పించే చిరుగాలి సవ్వడి కావచ్చు
అకస్మాత్తుగా పగిలే అగ్నిపర్వతం కావచ్చు
పర్వతాల్ని పడదోసే భూకంపం కావచ్చు
సైకిల్‌పై ఇంటికి చేరే ప్రేమలేఖ కావచ్చు
తోటలోంచి ఎగిరొచ్చే మల్లెపువ్వా కావచ్చు

కాళ్ళకింద భూమి చీలినప్పుడు మాటలు పడిపోతాయి
నేలనించి పాతాళగంగ పెల్లుబికినప్పుడు
మాటలు తడబడతాయి
ఆనందం ఆపుకోలేనప్పుడు
కళ్ళే మాటలౌతాయి
మాట మాత్రమే మనిషిని మనిషి చేస్తుంది
ఒక చల్లని మాట మాత్రమే
నిజమైన మనశ్శాంతినిస్తుంది

21.10.198

సముద్రం

సముద్రం నువ్వనుకున్నట్లు ఒక వాక్యం కాదు
దాని కెరటాల రహస్యం నీకెప్పటికీ బోధ పడదు
ఏదో భయంకర వ్యాధితో అది నిత్యం మూల్గుతూనేవున్నా
మనం మాత్రం దాని ముందే కూర్చుని
ఇసకలో వేళ్ళు గుచ్చుతూ
వేడి వేడి వేరుశనగ్గుళ్ళు వేడుకగా తింటూ
ఆడవాళ్ళ పాదాలపై అక్షరాల్ని పారబోసుకుంటూనే వుంటాం

భయపెట్టి గాండ్రించే సముద్రమే
నిన్ను దగ్గరికి పిలుస్తూ వుంటుంది
సముద్రం వొడిలో నువ్వు చేప పిల్లవై ఈతేస్తూవుంటావు
కెరటాల నున్నని నురగలో
నీ రెప్పల్ని చల్లార్చుకుంటూవుంటావు
ఎంతమంది తన ప్రేమ సముద్రంలో
నగ్న సూర్య స్నానాలే చేసినా
ఇసకలో తన ముందు కూచిపూడి
భరతనాట్యాలే చేసినా
తానిన్నాళ్ళూ వొంటరినేనని తెలుసుకుందో ఏమో
భోరున కురిసే చీకట్లో పెడబొబ్బలు పెడుతూనేవుంటుంది
అనంత దుఃఖంలా పోగుబడ్డ సముద్రం
ఒక ఆశలు తెగిన పక్షి!
కడుపులో పగిలే చిచ్చును దిగమింగుతూ
తన్ను తాను తప్పుకుంటూ ఎటో పారిపోవాలని యత్నిస్తూ
పరామర్శకొచ్చే నిన్నూ నన్నూ
బరువైన విషాద గీతాల
కెరటాల్తో భయపెడ్తూనే వుంటుంది

12.06.1983

మానసోపాఖ్యానం

మనసొక సీతాకోక చిలక
ఊపిరితిత్తుల్ని రెండు వైపులా రెక్కలుగా కలిగివున్నా
భౌతికంగా ఎగరలేదు
కలల్లో మాత్రం పూలతోటల్లో ఎగురుతూ
పుప్పొడుల్ని రెక్కలకి పూసుకుంటూవుంటుంది

మనసొక మానవ కర్మాగారం
కలల్ని వడుకుతూ ఆశయాల వస్త్రాల్ని నేస్తూవుంటుంది
మనసొక లోతైన బావి
సుఖాలు గుర్తుండవు
ఆనందాల బరువుకి గులకరాళ్ళై బావి అట్టడుక్కి చేరిపోతాయి
కన్నీళ్ళు ఊరుతున్నంత కాలం
దుఃఖాల చెక్క ముక్కలు మాత్రం
కన్నీటిపై తేలుతూ వుంటాయి
కన్నీళ్ళింకిపోయిన బావి బండరాళ్ళకి బానిసై బండబారిపోతుంది
దుఃఖాన్ని ఆహ్వానించలేక సుఖాల గులక రాళ్ళేరుకుంటూ
గుండెలు బాదుకుంటూవుంటుంది

మనసొక చిత్తూరు మామిడిపండు
ఒక పక్క ఎర్రబడ్డ చెంపలతో నోరూరిస్తూ వుంటుంది
పటపటా కొబ్బరి ముక్కలా పంటి కింద పగులుతుందే తప్ప
ఏమాత్రం రసమూ పోషించదు
మనసొక అంతులేని సారంగం
ఎంత తవ్వుకున్నా అడుగందదు
ఆఖరి క్షణాల్లో
తనని తనలోనే సమాధి చేసుకుంటుంది

24.06.1982

నీళ్ళుకూడా గుచ్చుకుంటాయి

నీళ్ళు కూడా సూదుల్లా గుచ్చుకుంటాయి
చల్లగా వొంటిమీద పాకుతూ
నాల్కలతో నాకుతూ కోరలతో కాటేస్తాయి
నిండా ముంచి ఊపిరిని ఆపేస్తాయి

నీళ్ళు కూడా కత్తుల్ని దూస్తాయి
కెరటాల కత్తులతో కుత్తుకల్ని ఉత్తరిస్తాయి
నీళ్ళు మనిషి వంటినిండా పారుతూవుంటాయి
ఆకాశంలోంచి భూమ్మీదికి దూకుతూవుంటాయి
కొండ లోయల్లోంచి ఉబుకుతూవుంటాయి

నీవు బావిలో చేపవైతే
నీళ్ళని ముద్దుపెట్టుకోవచ్చు
నదిలోని పడవలోని తెడ్డువైతే
నీళ్ళని కౌగిలించుకోవచ్చు
సముద్రపు ఒడ్డున నించుంటే
నీళ్లతో ఆటాడుకోవచ్చు
నెత్తిపై జల్లుగా జలపాతం కురుస్తున్నప్పుడు
శివమెత్తి నాట్యమూ చెయ్యొచ్చు

చెట్లు ఎండిపోతున్నప్పుడూ
గాలి మండిపోతున్నప్పుడూ మాత్రం
దోసెడు నీళ్ళందక మనిషి విలవిల్లాడిపోవడం చూశాను
గుక్కెడు నీళ్ళు దొరక్క యుద్ధంలో
నాలిక పిడచగట్టడం చూశాను
వొళ్ళు చల్లబడ్డం చూశాను
గుడిసె గూటిలో కువకువలాడే కూనలు

కుళ్ళు నదిలో బిందెలు ముంచడం చూశాను
ఆకలితో నకనకలాడే నిరుద్యోగి
వీధి కుళాయి క్రింద దోసిలి పట్టడం చూశాను

నీరు జీవామృతం
జీవం నీళ్ళ మధ్యే కేరింతలు కొడుతుంది
రబ్బరు గొట్టాలమధ్య రబ్బరు కాళ్ళతో చేతుల్తో
ఈతేస్తుంది పల్టీలు కొడుతుంది
చెక్క ముక్కల మీద తెడ్లేసుకుంటూ
జీవం ప్రయాణాలు చేస్తుంది
ప్రేమ లేఖల్ని రవాణా చేస్తుంది
ఎడారి ఓడ కూడా కడుపులో నీళ్ళు దాచుకుంటుంది
మట్టి మనిషి కూడా కళ్ళల్లో నీళ్ళు దాచుకుంటాడు
నీళ్ళు లేకుంటే ప్రాణం ఊపిరి పీల్చదు

కొమ్మలూ ఆకులూ నల్లజెండాలూపుతాయి
సాయంత్రం పక్షులు గూళ్ళకు చేరవు
ఏ కొమ్మ మీదా పక్షిపాట వినబడదు
నీళ్ళు లేకుంటే చల్లని ఉదయాలుండవు
మంచు కొండల మీద జారుడు బండలుండవు
మంచు తుఫానులుండవు
మంచులో తోపుడు బండ్ల ప్రయాణాలుండవు
నీళ్ళు లేకుంటే
ఎక్కడ చూసినా కాలిన కట్టెలే దర్శనమిస్తాయి
నీళ్ళు లేకుంటే నదుల్లేవు సరస్సుల్లేవు
సముద్ర స్నానాల్లేవు సముద్ర యానాల్లేవు
ఈ భూమ్మీద నీవుకాదు నేనుకాదు
పురుగూ పుట్రా కూడా వుండవు

17.07.1982

ఇంద్రవెల్లి మంటల్లో

దృశ్యాల రైల్లో తేలిపోతూ
బయట గాల్లో కూర్చుందామనుకున్నానా
తెల్లారకుండా రోడ్డుమీదికొచ్చి
చెట్ల మౌనగీతాలు విందామనుకున్నానా
ఎదురుగా కళ్ళని సూదులతో గుచ్చుతూ
మంటల్లో కొబ్బరి చెట్టు
నిప్పు పువ్వుల్ని వెదజల్లుతోంది చిచ్చు బుడ్డిలాగ

వొళ్ళంతా కళ్ళై కళ్ళన్నీ కత్తులై
కత్తుల్ని తలలో దాచుకున్న గిరిజన యువతిలా
నాకా కొబ్బరి చెట్టు ఒక్కసారిగా విజృంభిస్తూ రేగిపోవాలనీ
కత్తులతో దోపిడీ కుత్తుకల్ని
ఉత్తరించాలనీ ఒకే ఉబలాటం

కానీ నా కట్టెదుటే గ్రీష్మం పాలబడి
కొమ్మలు వాలిపోతున్నాయి నేల రాలిపోతున్నాయి
వొంగిన కొమ్మల్ని వొంగి నమస్కరించే కొమ్మల్ని
నరకడం సహజం
తల వంచిన వీరుణ్ణి భరిస్తుందా పిరికి ముఠా!
ఉరి తీస్తుంది
చేతుల్నీ కాళ్లనీ నరికేస్తుంది
వెల్లువ చల్లారిందని కలలు కంటుంది
భూమిలో బలంగా పాతుక పోయిన
సంప్రదాయాల సనాతన ధర్మాల వేళ్ళు
అడ్డు పడుతున్నాయి విజృంభణానికి!
తుపాకి గుళ్ళ వర్షానికి చెట్లు వొరిగిపోతున్నాయి
మంటల్లో కొబ్బరి చెట్లు మండిపోతున్నాయి

ఇన్ని మంటల్లోనూ అవి బాంబుల కొబ్బరి కాయల్నీ
కొబ్బరి కాయల్లో బాంబుల్నీ కాస్తున్నాయి
కత్తుల ఆకుల్నీ ఈనెల బాకుల్నీ పూస్తున్నాయి
కొబ్బరి తోటలో నడుస్తూంటే
బారుల్లా తీరిన గిరిజన సైనికుల్లా నిల్చున్నాయి

కాసిన కాయల్ని దోచుకునే దళారుల్నీ
పూసిన కత్తుల్ని తమ యింటి కప్పులకై
ఉపయోగించుకునే రాక్షసుల్నీ
తమ కష్టార్జితాన్ని
నిలువు దోపిడీ చేసే తాబేదారుల్నీ
నరికి పోగులు పెట్టాలని
పళ్ళు నూరుతున్నట్లు తోస్తుంది

వేళ్ళు తెగ పెరుక్కొని ఒక్కుమ్మడి సైన్యంలా
కొబ్బరి చెట్లన్నీ కవాతు చేస్తూ
ఈ రాక్షస వ్యవస్థని ధ్వంసం చేయాలనీ
ఆ రోజు కోసం ఎదురు చూస్తూ మంటల్లో మండిపోతున్నా

25.05.1981

కాలం

కాలం అల్లిన జల్లెడ లోంచి
క్షణాలు జారిపోతూ వుంటాయి
నీ కసలు స్పర్శే వుండదు
ఒక్కొక్కప్పుడు కాలం నీకు
జొన్న పొత్తుల్ని కాల్చి పెడుతుంది
మరొకప్పుడు సుఖం కొండ మీంచి
దుఃఖ సముద్రాల్లోకి తోసేస్తూవుంటుంది

భయాల భూకంపాల్ని సృష్టిస్తూ వుంటుంది
కాలం ప్రకృతి నిశ్శబ్దంగా విన్పిస్తున్న
అనంత షెహనాయీ సంగీతం
కాలం నీ ముందునించే
నిశ్శబ్దంగా నడిచిపోతూవుంటుంది
నీకు మాత్రం స్పృహే వుండదు
కాలం నీ మనస్సు కందదు
అకస్మాత్తుగా ఒక క్షణం నీ కాళ్ళకడ్డంపడుతుంది
నీ సమస్యల కడ్డం పడుతుంది
నువ్వు తింటున్న భోజనంలో ముళ్ళు మొలిపిస్తుంది
గంటలు గంటలు గడిచిపోతాయి రోడ్ల మీద
నీకు జ్ఞప్తే వుండదు
ఉన్నట్టుండి బస్సులో నీ వెన్నెముక గుచ్చుకుంటుంది
నీ రెప్పలు దృశ్యాల మధ్య చిక్కడి పోతాయి
రెండు జడలు... రెండు కళ్ళు...
నీ కళ్ళల్లో మత్తు మందు జల్లి పోతాయి
నీవు కళ్ళకి రెప్పల్ని మూతేయడం మర్చిపోతావు
ఒక బోసి పాప నవ్వుతూ నీ వైపు చూస్తూవుంటుంది
నువ్వు బస్సులెక్కీ దిగుతూవుంటావు
నువ్వు రోడ్ల కొలతలు తీస్తూవుంటావు
కాలం నీకు తెలీకుండా
నీళ్ళ గదిలో జారిపోతూ వుంటుంది
నువ్వు కాలాన్ని కౌగిట్లో బంధించాలని చూస్తావు
కాలం పామై కరుస్తుంది నిన్ను
నీవు పాడుతున్న పాట
ఒక్కసారిగా ఆగిపోతుంది
నువ్వు తీస్తున్న ఊపిరి అందకుండా పోతుంది
నీ కసలు స్పర్శే వుండదు

27.01.1982

కలలోంచి మెలకువ

నా గుండె నెవరో
సూదులతో గుచ్చుతున్నట్లూ
కత్తులతో కోస్తున్నట్లూ
దాని వేటాడే నాలికా
విషం ఊరే కోరలూ
వొళ్ళు జలదరిస్తూ తిరిగే మెలికలూ
నాలుగ్గోడల మధ్య చిక్కిన నాపై
అకస్మాత్తుగా దాడి చేస్తున్నట్లూ
ఊపిరి తిత్తుల్నెవరో అదే పనిగా నొక్కుతున్నట్లూ
నరాలొక్కొక్కటే నా శరీరంలోంచి లాగేస్తున్నట్లూ
కుప్పలా నా ముందే పోగేస్తున్నట్లూ
కాలి వేళ్ళూ ముంజేతులూ ఖండింపబడుతున్నట్లూ
నా రక్తాన్ని అదే పనిగా సీసాల్లోకి తోడుతున్నట్లూ
నా ఎముకల్ని ఎవరో ఎండు పుల్లల్లా విరిచేస్తున్నట్లూ
నా మెదడు పొరల్లో ఏదో తుఫాను వీస్తున్నట్లూ
విష వాయువు పొంగుతున్నట్లూ
నా కళ్ళు విషపు గుళ్ళతో దిగగొట్టబడుతున్నట్లూ
కంటిరెటీనాపై కళ్ళు
అతి భయంకర చిత్రాల్ని ప్రదర్శిస్తున్నట్లూ
అసలే పొగ చూరిన కళ్లల్లో శూలాలతో పొడుస్తున్నట్లూ
రాకెట్లోంచి ఆకాశం మధ్యలో నన్నెవరో విసిరేస్తున్నట్లూ
మంచూ మంచు కొండలూ
నా చితి మంటల్లో కరిగి
నా చుట్టూ లోయల్లో ఉధృతంగా పారుతున్నట్లూ
కళ్ళూ కాళ్ళూ కలిసిపోయినట్లూ
నా చుట్టూ కుర్చీలూ మంచాలూ సోఫాలూ
వంట గది కప్పులూ గ్లాసులూ సీసాలూ సాసర్లూ

అదే పనిగా తిరుగుతున్నట్లూ
ఏదో అంతులేని అంతుతెలీని బాధ నన్ను కుళ్ళగిస్తూంటే
ఒకటే ఇదిగా ఏక ధారగా నేను విలపిస్తున్నట్లూ
కల
ఇంతలో మెలకువ

05.01.1982

నా కళ్ళు మూతబడనంత కాలం

కిటికీ కన్ను కంతల్లోంచి ప్రపంచాన్ని చూస్తున్నాను
శూన్య సముద్రంలా కన్పిస్తోంది
నేను శూన్యాన్ని దీక్షగా చూస్తున్నాను
శూన్యంలో నాకు శబ్దాలు విన్పిస్తున్నాయి
మూల్గులు విన్పిస్తున్నాయి
బండ రాళ్ళు పగులుతున్న చప్పుడు విన్పిస్తోంది
బ్రతుకు పడవ మునుగుతున్న శబ్దం విన్పిస్తోంది
ఒక పక్క గాజుల గలగల విన్పిస్తోంది
మరో పక్క పిల్లవాడి ఏడుపు విన్పిస్తోంది;

కానీ ఇదంతా మిథ్య తప్ప మరేం కాదంటున్నారు
నేను రేపు ఉండనంటున్నారు
నాకంతా వెలుగే కన్పిస్తోంది
ఇందంతా చీకటేనని నమ్మమంటున్నారు

దృశ్యానికీ దృశ్యానికీ మధ్య నిశ్శబ్దం తెర వేస్తున్నది
ఈ నిశ్శబ్దాన్ని ఛేదిస్తూ
నా గేయం గుండెల్ని చీల్చుకొస్తున్నది
నా కళ్ళు నేనే పొడుచుకొని
నా చెవులు నేనే దులుపుకొని
తీక్షణంగా చూస్తున్నాను

ప్రాణాలు ఊపిరి పీలుస్తున్నాను
గాలి వికృతంగా ఊగుతూ కన్పిస్తోంది
సముద్రాలు నురగలు కక్కుతూనే వున్నాయి
ఈ ప్రపంచం ఇంకా బ్రతికే వున్నట్లుంది
నా కళ్ళు మూతబడనంతకాలం
ఈ వెలుగు నాకు కన్పిస్తూనే ఉంటుంది
చీకటి చిచ్చును నా కళ్ళు చీలుస్తూనే వుంటాయి

14.08.1981

నిరీక్షణ

నిరీక్షణ ఎంత బాధాకరమో
నిరీక్షణలో కాలం నేలపాలవడమే కాదు
నా మనసుకి కళ్ళెంకూడా పడదు
నిండు గుండెలో నేనెన్ని సముద్రాల్ని దాచుకున్నానో
యాంత్రిక జీవితంలో రాళ్ళనెన్నింటిని మింగానో
రోడ్డు మీద పరిగెడుతున్నప్పుడూ
ఎత్తైత్తు బంగళాల్ని మెడలెత్తుకుంటూ చూస్తున్నప్పుడూ
సమస్యల రాతి బండలకు కాళ్ళదేపనిగా కొట్టుకుంటున్నప్పుడూ
నా జనం గురించీ నా గురించీ విశ్లేషించుకోడానికి
నాకు దొరికే కాలం నిజంగా అమూల్యమే
ఈ రోడ్డూ ఈ ఫుట్ పాత్తూ
        నిరీక్షణలో నా గుండె పండును వలుస్తాయి
తొనలు తొనలుగా విడదీస్తాయి
మనసూ మనసు లోలోపలి పొరలూ
ఇట్టే విడిపోతాయి ఇట్టే ముడుచుకుంటాయి

అదే పనిగా ఊరు ఊరంతా నా చెవుల్లో
గుండె మంటల్ని ఊదుతూ ఉంటుంది

ఇక నేను గంటలు కొట్టుకుంటూ
సజల నేత్రాలతో ఆ ప్రదేశాల్ని సందర్శిస్తూ
కన్నీటి సముద్రాలతో
మంటల్ని ఆర్పాలని యత్నిస్తాను
నా కాళ్ళు పాడే ఆర్తగీతాలతో
శిలల్ని కరిగించాలని ఉబలాటపడతాను

కానీ
ఈ నిరంకుశ సామ్రాజ్యాల్నీ
ఈ దానవ మూకల్నీ
నా ప్రజ ఎదుర్కోగల రోజుకోసం
ఎదురు చూడ్డం ఎంత బాధాకరమో

శతాబ్దాలు శతాబ్దాలు మూఢ నమ్మకాల మత్తులో
దోపిడీని అర్థం చేసుకోలేని
దుర్మార్గాన్ని మట్టుపెట్టలేని
సంఘర్షణకి ఉద్యమించలేని ఈ నా ప్రజ
ఎలుగెత్తి అన్యాయాన్ని ఖండించే రోజు కోసం
నిరీక్షించడం ఎంత బాధాకరమో

19.01.1982

నిద్ర

అలలు అలలుగా నీ నరాల్లోంచి పాకి వచ్చి
నిన్ను మత్తులో ముంచెత్తే సముద్రం నిద్ర

కొరుకుడు పడని పుస్తకాన్ని
పడుకొని మచ్చిక చేసుకుందామనుకున్నా
మధ్యాహ్నం భోజనానంతరం

అక్షరాల్లో జలకాలాడదామనుకున్నా
మెల్లగా నీ వెనగ్గా వచ్చి
కళ్ళు మూసే అల్లరి పిల్ల నిద్ర

నిద్ర నిట్ట నిలువుగా లోతుగా వుంటుంది
లోయల్లో పారుతున్న సముద్రాల్లోకి
మాయ మాటలతో నిన్ను తీసుకుపోతుంది
ఆకాశ దారుల్లో అంతులేని పల్టీలు కొట్టిస్తుంది
నిద్ర పుల్లగా నిమ్మ తొనలా రుచిగావుంటుంది
నీ కనురెప్పల మధ్య అనునిత్యం పిల్లిలా పొంచి కూచుంటుంది
నిద్ర తెల్లగా ప్రశాంతంగా వుంటుంది
రెప్పల ఇరుసుల్లో ఊపిరాడక అల్లాడిపోతున్న కళ్ళకి
ఆక్సిజన్ అందిస్తుంది నిద్ర
పగలంతా కళ్ళని కాపలా కాస్తూ
అలసి పోయిన లేలేత రెప్పల్ని
రాత్రికి వొడిలోకి తీసుకొని సేద తీరుస్తుంది నిద్ర
నిద్ర నీ కోసం మరోప్రపంచాన్ని సృష్టిస్తుంది
గాయాల గండాలకి ఐస్‌క్రీం అద్దుతుంది

నిద్రలో
నీ చొక్కాకి నిప్పంటుకున్నా తెలీదు
నీ గూడెం తగలబడి పోతున్నా తెలీదు
నిన్ను మంచంతో సహా నీ శత్రువులెత్తుకు పోతున్నా తెలీదు

ఒక్కొక్కప్పుడు నిద్ర నీ గుండెల మీద
రాబందులా బరువెక్కిపోతుంది
మరొకప్పుడు నీ హృదయాన్ని చీల్చి
        నరాల్ని నలిపి
పెద్ద పులిలా నీతో కలబడుతుంది

నిద్ర నీ నిస్సత్తువ లోంచి
నీపైకే లేచి వచ్చే దయ్యమై దర్శనమిస్తుంది

శత్రువు శవాన్ని కాంక్షిస్తూ
రక్త నేత్రాలతో కాపలా కాస్తున్న వీరుడికి మాత్రం
నిద్ర ఎల్లప్పుడూ శత్రువే
జన జీవితాన్ని దోచుకుంటున్న వర్గ శత్రువుతో
భీకరంగా సంఘర్షిస్తున్న పోరాట సూర్యుడికి
అనుక్షణం
చీకటి నిద్రతో కలహం తప్పదు

17.01.1982

ఊపిరిబండి

1

శరీరం ఒక ఊపిరి బండి
పాములా మెలికలు తిరుగుతూ అగ్గి గుండాన్ని
అనుక్షణం అరచేతుల్లో మోస్తూ వుంటుంది
కళ్ల లైట్లు మెరిపిస్తూ
చేతుల కాళ్ళ ముందు వెనుక చక్రాల్ని దొర్లించుకుంటూ
నోటి హారను మోగించుకుంటూ
ఇంజను గుండె తోసుకెళ్తూంటే
చీకటి రోడ్లపై నడుస్తూ వుంటుంది
జన సముద్రంలో కలుస్తూ వుంటుంది

శరీరం ఎవర్నీ వినదు
అన్నిటినీ తనుగా వాసన చూస్తే తప్ప
ఎవర్నీ గుడ్డిగా నమ్మదు
అనాకారి శరీరం అందాన్ని ఆరాధిస్తూ వుంటుంది

అందానికధీనమైన శరీరం
ఉత్తమ జాతి శ్వానమై ప్రవర్తిస్తుంది
బంధాల్ని పెనవేసుకుంటూ వుంటుంది
శరీరం శరీరం కోసం అర్రులు చాస్తూ వుంటుంది
ప్రేమానురాగాల్తో అల్లుకుపోతూ వుంటుంది

2

రంగురంగుల శరీరం రంగుల్ని ప్రేమిస్తూ వుంటుంది
అవసరాల్ని బట్టీ అవకాశాల్ని బట్టీ
ముఖంలో రంగుల్ని మార్చుకుంటూ వుంటుంది
ఆఫ్రికాలోనూ అమెరికాలోనూ తెల్ల శరీరం
నల్ల శరీరాన్ని నమిలి మింగాలని చూస్తుంది
చీకట్లో మాత్రం రహస్యంగా
నీలి శరీరపుటందాల్ని నంజుకోవాలని చూస్తుంది

శరీరాన్ని శరీరం ప్రేమిస్తూనే ద్వేషిస్తుంది
ద్వేషిస్తూనే ప్రేమిస్తుంది
కళ్ళతో ఆహ్వానిస్తూనే చేతుల్తో కత్తుల్ని దూస్తుంది
కాళ్ళతో గుండ్రాళ్ళను విసిరేస్తుంది
శరీరం ఒక క్రూరమైన మృగం
కోరికలకు బానిసై రాక్షసై పోతుంది
కాళ్ళకింద భూమిని కాదని
ఆకాశానికై అర్రులు చాస్తుంది

3

ఇన్ని రంగుల శరీరం
అస్తి పంజరం చుట్టూ చిత్ర విచిత్రంగా
అల్లుకున్న రక్తసిక్త మాంసం ముద్ద
కత్తి గుండెల్లో దూసినా ఉరి తీసినా

ఎర్రటి రక్తాన్ని కక్కుకుని
నిశ్శబ్దంగా నేలను కౌగిలించుకుంటుంది
అందంగా ఉండే ఈ శరీరమే
ఏ బస్సుక్రిందో లారీ క్రిందో పడి
ఏ యుద్ధంలోనో తుఫానులోనో చిక్కి
ఏ మాన భంగానికో హత్యకో గురై
వికృతమై వికారమై బీభత్సాన్ని సృష్టిస్తుంది

4

శరీరం ఒక మైనపు ముద్ద
మరో శరీరపు చూపుల తూపులకీ
వేడి వేడి నిట్టూర్పులకీ కరిగి నీరైపోతుంది
శరీరం మరో శరీరానికి పాలూ పళ్ళూ ఇస్తుంది
ప్రేమగానూ జాలిగానూ చూస్తుంది
క్షణికానందం కోసం మరో శరీరానికి
జీవితాంతం కొవ్వొత్తిలా
వెట్టి చాకిరీకైనా సిద్ధమైపోతుంది

5

శరీరం ఒక ఉక్కు కండల పిండం
దయ్యానికైనా దైవానికైనా మనస్సు ఒకానొక
విషమ క్షణంలోనైనా లొంగి పోతుందేమో కానీ
శరీరం మాత్రం ససేమిరా లొంగదు
వెన్నెట్లో కుదరక పోయినా చీకట్లోనైనా
తన కోరికల్ని ధీమాగా నెగ్గించుకుంటుంది
అవసరమైతే ఉవ్వెత్తున సముద్రంలానైనా
తుఫానులానైనా తిరగబడుతుంది

కూటికోసం నేలని మాత్రమే నమ్ముకునే శరీరం

నేలకూడా ఆఖరి క్షణాలదాకా లొంగదు
తన కండ బలంపై విశ్వాసాన్ని సడలించుకోదు
ఇంత బలమైన శరీరమూ
నిద్రలో మాత్రం ఒక ఊపిరి పీల్చే శవం
కడుపులోంచి పుట్టిన శరీరం
ఊపిరి ఆవిరైపోయి శ్మశానాన్ని చేరాక మాత్రం
స్వచ్ఛమైన మట్టి వాసనే వేస్తుంది

14.05.1982

జీవ నది

నీవు రెండు చేతులూ చాచి కవిత్వాన్ని
జీవితంలోకి ఆహ్వానించుకోవాలి
నీ రక్త నాళాల్లో జీర్ణించుకోవాలి
కవిత్వాన్ని రెండు కళ్లతోనూ జుర్రుకోవాలి

కవిత్వం అకస్మాత్తుగా నీ చెంత చేరి
నీ చేతిలో పిచ్చి గీతలు గీయదు
నిరంతరం తపస్సు చేస్తే తప్ప
నీ ప్రతి జీవ కణంలోనూ
దాన్ని ప్రతిష్ఠించుకుంటే తప్ప
నీలో ఊపిరి పీలుస్తున్న సవాలక్ష నరాల్ని
అనుక్షణం మీటుకుంటూంటే తప్ప
కవిత్వం నీలో బతకదు
నీ ఊపిరిలో కదలదు
ఏ రోజున కలాన్ని నువ్వు
నీ కంఠంలో ప్రతిష్ఠించుకున్నావో
నీ కళ్ళల్లో అమ్ముల పొదిలో చేర్చుకున్నావో
నీ సర్వాంగాల్లో పాదరసంలా బంధించుకున్నావో

నీ ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల్లో కలిపేసుకున్నావో
ఆనాడే నీవు జీవనదివయ్యావు
పాయలు పాయలుగా పారుతున్నావు
గుండె బీళ్ళు తడుపుతూ పంట పొలానివయ్యావు
కానీ పంట పొలాల్ని ఈ వ్యవస్థ బతకనివ్వదు
వ్యవస్థ కొమ్ముకాస్తున్న మృగం నిన్ను బతకనివ్వదు
ఆ మృగ సంతతి నిన్నూ నీ జనాన్నీ బ్రతకనివ్వదు
నీపై అనుక్షణం బాణాల్ని సంధిస్తూనే వుంటుంది
నీ నీళ్ళ కూజా నీ నోటికింద కూడా
నీవు కట్టుకున్న పంచే లాగేయజూస్తుంది
నీ కంటినీ నోటినీ బంధించాలని చూస్తుంది

నీ గొంతుపై మృగం వేలాడేసిన కత్తి వత్తుతూ వుంటుంది
అప్పుడే నీలో గడ్డకట్టే చలిమంచు వీస్తూవుంటుంది
కళ్ళు దొంగ దారుల్ని వెతుక్కోజూస్తాయి
ఉన్నట్లుండి నీ కళ్ళు చచ్చుబడిపోజూస్తాయి
నీ వేళ్ళ చివర నరాలు తన్నుకపోజూస్తాయి
కళ్ళు పుళ్ళవుతాయి
గుండె కొబ్బరి చిప్పై కూచుంటుంది
నీ కలం గిలగిలా కొట్టుకుంటూంటుంది
నువ్వు మాత్రం నీ సర్వ శక్తుల్నీ కూడదీసుకొని
శత్రువుపై యుద్ధాన్ని ప్రకటిస్తావు తప్ప
నీ ఓటమిని అంగీకరించవు గదా
మృత్యువును మింగేయ జూస్తావు తప్ప
నీవుగా మింగుడు పడవుగదా

నిన్ను ఏ జ్వరాలు చుట్టుముట్టినా
కాళ్ళు పగిలినా నరాలు చిట్లినా
కడుపులో దావానలా లుప్పొంగినా

కత్తులు కళ్ళల్లో దూయబడినా
కవిత్వమే ప్రవహించాలి నీ నరాల్లోంచి
కవిత్వమే నినదించాలి నీ కంఠ నాళాల్లోంచి
నిత్య జీవన సమరంలో
కవిత్వమే నీ గుండె గడియారంలో
కాలంతో కదిలే లోలకంలా ఆడుతూ వుండాలి
నీ హృదయంలో సముద్రంలా
        నురగలు కక్కుతూనే వుండాలి

నువ్వు ఆలోచనల్ని సాగదీసుకుంటూ
జన సముద్రాల్ని దాటుతూ వుంటావా
ఎఱ్ఱ కాలువలా ప్రవహిస్తూ వుంటావా
గింజల్ని ఏరుతూ భూమిని పొడిచే కోడిలా
కలం నీ గుండెలో ముల్లులా కదుల్తూ వుండాలి
నీ గుండెలో పొంచి కూచున్న
నల్ల తాచులా బుసలు కొడుతూనే వుండాలి
నీ రక్తంలో కలిసి
బుసబుసా పొంగుతూనే వుండాలి

(ఆస్పత్రిలో చెరబండరాజు స్మృతిలో)

24.01.1982

నాకు చేతులు కావాలి

నాకు చేతులు కావాలి
        రెండే రెండు ఉక్కు పిడికిళ్ళు కావాలి
ముఖంపై ప్రశ్నార్థకం గుర్తుతో
ముడుచుక కూర్చునే చేతులు కాదు
పెద్దపులి మీదికి దూకినా వొడిసి పట్టుకొని
        పీక పిసికి చంపగల చేతులు కావాలి

ముంపులో మునిగి పోతున్న భూగోళాన్ని
భుజాల కెత్తుకొని మోయగల చేతులు కావాలి
ఊబిలో కూరుకుపోతున్న మనిషిని పైకెత్తి
రక్షించగల ఉక్కు కండల చేతులు కావాలి

చేతులంటే అస్థిపంజరం నుంచి వ్రేలాడే
రెండు ఎముక ముక్కలు కాదు
కాల ప్రవాహంపై ప్రేమ లేఖలు రాసుకునే
రెండు ఇంకు కలాలూ కాదు
చేతులంటే మనిషి గుండెల్లోంచి
ఇరువైపులా పొడుచుకొచ్చిన విచ్చు కత్తులు
శత్రు సైన్యాలకు గురిపెట్టబడ్డ
రెండు మర తుపాకులు
లక్షల నరాల రక్తాన్ని కేంద్రీకృతం చేసుకున్న
ఉక్కు కండల ఆయుధాగారాలు
నాకు చేతులు కావాలి
రెండే రెండు గండ్ర గొడ్డళ్ళు కావాలి
చేతులంటే మనిషి కిరువైపులా నిర్జీవంగా
ఊగిస లాడే రబ్బరు గొట్టాలు కాకూడదు
కడుపు నిండక ఉత్తి మట్టితిని మత్తుగా దొర్లే
పిరికి వానపాములు కాకూడదు
వేళ్ళ గోళ్ళ మధ్య శ్రామికుల్ని బందీలు చేస్తూ
వ్యూహాలు పన్నే సాలె పురుగులు కాకూడదు
చేతులుండీ లేనట్లున్న మనిషి జంతువే!

ప్రాణాన్ని ఉక్కు బంతిలా శత్రువు గుండెల్లోకి
గురి చూడగల చేతులే చేతులు
వేళ్ళతో భూమి గుండెల్ని తట్టి లేపి
పొలాల్ని పుష్పింపజేసే చేతులే చేతులు

నిజమైన సూర్యోదయం కోసం
ఒక్కుమ్మడి సింహ నాదాలు చేస్తూ
సైన్యంలా కదిలే చేతులే చేతులు
ట్రిగ్గర్‌పై వ్రేళ్ళతో శత్రు మృత్యు గహ్వరంవైపు
గురిపెట్టబడ్డ తుపాకులే
అసలు సిసలైన చేతులు

07.09.1982

వెన్నెల పారిపోయిన వేళ

1

నా గుండెకు
నీ గుండె తగుల్తూంటేనో
ఊపిరి మల్లెల సువాసన గుబాళిస్తూంటేనో
మెత్తని నీ శృంగార స్పర్శ తగుల్తూంటేనో
మెల్లగా వినవచ్చే జాజ్ సంగీతంలా
నువ్వు మాటల్ని పలికిస్తూంటేనో
జేవురించిన సాయంత్రాన్ని దాటుతూ
ప్రశాంతంగా సముద్రంలోకి జారిపోయే సూర్యుడిలా
నిద్రలోకి నెమ్మది నెమ్మదిగా జారిపోతూంటాను
ఒంటరి పక్కమీద జంటగా మనమున్నప్పుడు తప్ప
ఈ ప్రకృతి పులకించి పుష్పించదు
బాహ్య ప్రపంచం నన్నెప్పుడూ నీటిమీదే నడిపిస్తుంది
లోతుకు దిగనివ్వదు
లొసుగులు వెతకనివ్వదు

మళ్ళీ ఈ ముసుగే నన్ను మురిపిస్తూ వుంటుంది
కలల్ని కవితల్లోకి
పూర్తిగా అనువదించుకోలేక పోవడం నా బలహీనత!

2

కాళ్ళల్లో పుళ్ళు పడి రోడ్డుపై ఏర్పడ్డ
రక్తపు మరకల దారి నాదే
రోజంతా ఎండ గుండెలో చల్లని పాదాలెక్కడ?
కాస్తంత విశ్రాంతి ఎక్కడ?

వంటరిగా నా చెయ్యి నువ్వు వదిలేసినప్పుడు
వంతెనల మీంచి చీకటి రైళ్ళు పోతున్నప్పుడు
నన్ను చీకటి కమ్ముకుంటుంది
వంటరి రోడ్డు మీద నా ముందునించి
క్రిక్కిరిసిన జనంతో రైళ్ళు పరిగెడుతూంటాయి
పెరట్లో గోలెంలో నాచుపచ్చగా పేరుకుపోతూంటుంది
గది నాల్గు మూలలా
బూజు వెల్లకిలా వేళ్ళాడుతూంటుంది
వంటగదిలో పచ్చి కూరలు కుళ్ళి పోతుంటాయి

రోడ్డుమీద ఏ కంటిలోయ
నన్ను పాతాళానికి లాగేస్తుందో తెలీదు
పట్టు పరికిణీలూ ఓణీలూ నా కళ్ళకు
ఉరి బిగిస్తూ వుంటాయి
రెండు జడల రేసు గుర్రాలు
బొంబాయి రైళ్ళలా మల్లె పూల సువాసనల్ని
నా కళ్ళ ముందునించే మోసుకుపోతుంటాయి
ఇక ఈ గుండె ఆ పట్టాలకీ చక్రాలకీ మధ్య
నలిగిపోతూ నరాలు చిట్లిపోతూవుంటాయి

3

వంటరి ఘడియలు గడిచి మళ్ళీ నువ్వు
వెన్నెల్లా నా వాడిలోకి నడిచొచ్చినప్పుడు

నీ కళ్ళెలా నా లోతుల్ని
వెతుకుతూంటాయో నాకు తెలుసు
నా కళ్ళు వాడికే అనురాగపు దారప్పోగుల్ని
నీ కళ్ళు ఎంత జాగ్రత్తగా
ఏరుకుంటాయో నాకు తెలుసు

నీ పళ్ళ సూర్యరశ్మిలో చిలిపి కళ్ళ
కాంతి రేఖల్ని పోగు చేసుకుంటున్నా
నిశ్శబ్దంగా నిశ్వసిస్తున్న ప్రేమ సముద్రంలోకి
పరవళ్ళు తొక్కుతూ ప్రవహిస్తున్న
జీవనదిని నేను
పాలపుంత ఆకాశంలోంచి అదృశ్యమై
నా కౌగిలిలో మెరిసిపోతోంది చూడు!
స్వచ్ఛ ధవళ కాంతి సముద్రంలో
హృదయ మథనంలో
నాకు అమృతం లభిస్తోంది
అది శ్వాసో సెంటు సీసానో నాకు తెలీదు
అది కొప్పో నల్లని సిల్కు దారాల చిక్కిన
మల్లె గుంపో నాకు తెలీదు
చేతుల మధ్య వెన్న ముద్ద కరిగి పోతోంది
ప్రశాంతంగా అగ్ని చల్లార్చబడుతోంది
నిశ్శబ్దంగా ఈ సముద్రంలోకి జారిపోతున్నా
వేకువ జాము పాటల్నీ నడకల్ని
ఈ పూటకి వాయిదా వేస్తున్నా

4

బంగారు మెట్ల మీదుగా దిగి
గదిలో పండు వెన్నెల కాస్తోంది
మంచానికి దూరంగా మూలగా

చీకటి బిక్కు బిక్కు మంటూ చూస్తోంది
వెయ్యి సంగీత వాద్యాలు ఒక్క సారిగా
ఆనంద రాగాలు ఆలపిస్తున్నై

నన్ను ఒక పిల్లనగ్రోవిని చేసి నువ్వు
జీవన గీతాన్ని ఆలపిస్తున్నావు
మడిగా ఆకాశంలో కూర్చుని
విరహ గీతాల్ని జపిస్తున్నాడు చంద్రుడు
మన ఆనందానికంతులేదని ఈర్ష్య కాబోలు!
వాణ్ణి పిప్పరుమెంటులా మనం చప్పరించేస్తున్నాం
బాధలో వాడు ప్రొద్దున్నించీ సూర్యుడి వద్ద
తాగిన పాలన్నీ కక్కుకుంటున్నాడు
నెమ్మది నెమ్మదిగా పాలిపోతున్నాడు
ఈ గదిలో ఇప్పుడు రెండే రెండు ఊపిరులు
సువాసనల్ని చిమ్ముకుంటున్నాయి
రంగు రంగుల ఊహల్ని
ఒక దానిపై ఒకటి అల్లుకుంటున్నాయి
ఈ ఆనంద సాగరంలో కుక్కల అరుపులూ
నక్కల ఊళలూ వినపడవు
జీవన విషాదం మంచం నాలుక్కోళ్ళకీ
భూమికీ మధ్య శూన్యంలో నలుగుతూ వుంటుంది
ఆకాశంలో మబ్బులన్నీ చెల్లాచెదరై పోతున్నాయి
నల్లటి మేఘాలు దూరంగా దూరంగా పారిపోతున్నాయి

5

గాలి బంధువై జాలిగా వీస్తోంది
కొమ్మల్ని సుతారంగా ఊపి
పువ్వుల మధువుని ఊపిరి తిత్తుల్లోకి ఊదుతోంది
కిటికీ ఊచల్ని పట్టుకొని వేదాంతం

ఇంకా వేళ్లాడుతూనే వుంది
పరగడుపు సుఖాల కోసం
సమయం ఖర్చు చెయ్యద్దంటూ నేపథ్యంలో
ఒకటే విషాద గీతాలాపన చేస్తోంది

ఈ ఆనంద తుఫానులో మరి కొన్ని క్షణాల్లో
తను ఏ సుప్త సముద్రాల ఆవలకో
కొట్టుకుపోతానని దానికి తెలీదు
పైన తిరిగే పంకా తన వేగాన్ని పెంచ్చించుకుంటూ
దాని పాలిటి విష్ణుచక్ర మౌతుందని తెలీదు
వెర్రి బాగుల వేదాంతానికీ విషాదానికీ
ఏమిటో ఆ బాదరాయణ సంబంధం!
రెండూ ఒక్కసారిగా మమ్మల్ని కమ్ముకోవాలని
పొంచి చూస్తూనే వున్నై
మా కరాటే ప్రదర్శనలో వాటి పక్క ఎముకలు
విరిగిపోవడం ఊహించలేకపోతున్నాయి

6

నువ్వు ఏ తెల్లవారు ఝామున
మంచం దిగి నడచి పోయావో తెలీదు
వొంటరి దుప్పటీ నన్ను
ఊపిరాడకుండా కౌగిలించుకుంటోంది
కలల్ని విడిచి కళ్ళు రానంటున్నాయి
మంచం చుట్టూ ఏవో మాదక ద్రవ్యాల సువాసనలు
గడిచి పోయిన శోభనాలకి
సాక్ష్యాలుగా గాల్లో తేలుతూ వున్నాయి

వెన్నెల ఈ వేళ ఎక్కడికి పారిపోయిందో ఏమో
నా కనురెప్పలు విచ్చుకోవడమే లేదు

కాంతి స్వర్గాలకలవాటుపడ్డ నా కళ్ళు
చీకట్లోకి తెరుచుకోవడం లేదు
ముళ్ళ కంపల్లోకి కాళ్ళు మోసుకుపోదామనుకున్నా
అడుగు ముందుకు పడటం లేదు

మళ్ళీ మళ్ళీ వెన్నెల కోసమే ఎదురుచూడ్డం
పెద్ద జబ్బయి పోయింది

07.07.1983

టోపీ బక్కోడు

వాడు బక్కోడే అయినా ఇతర బక్కోళ్ళతో కలవడు
వాడు తలమీద పలకల ఎఱ్ఱ బుట్టో
మూకుడో కిరీటంలా బోర్లించుకుంటాడు
మిడిమిడి అధికారంతో ఉబ్బిపోతూ వుంటాడు
వాడూ బక్కోడే
అయినా ఇతర బక్కోళ్ళతో కలవడు
ఖాకీ బట్టల్లో ఉన్నప్పుడు
కట్టు బానిసలా ప్రవర్తిస్తాడు
ఇంట్లో దరిద్ర ప్రవాహాల మధ్య
నిశ్శబ్దంగా ఈదుతూ వుంటాడు
వాడి కళ్ళల్లో రోడ్డు మీద
కాఠిన్యం పగుల్తూ వుంటుంది

ఎవడో అనామక నాయకుడు ఆ దారెంట పోతూవుంటే
ఫర్లాంగు కొకడుగా వాడు నిల్చొనే
శవాసనం వేస్తూవుంటాడు
ఎఱ్ఱ టార్చిలైట్‌లా వెలుగుతూవుంటాడు
వేరే పని లేక దిక్కులుచూస్తూ నిల్చోవుంటాడు

పావలా కోసం మొహం వాచి
చీకటి ముఖాల చిరుగుల చొక్కాల్లోంచో
బ్రతుకు తోడుతున్న
కళ్ళ బుట్టల్లోంచో లాక్కోజూస్తాడు
బాగా బలిసిన తెల్ల పందికొక్కుల
కండల్ని కాపలాకాస్తూ నిల్చోవుంటాడు
అర్ధరాత్రి స్మశానంలో
కాష్ఠంలా కాలుతూవుంటాడు
సముద్రం మధ్యలో బోల్తాపడిన నౌకలా
        మండుతూవుంటాడు
అధికార అనధికార బందిపోటు దొంగలతో
లాలూచీపడి జట్టు కడుతూవుంటాడు
పులి జూదంలో పావులా కదులుతూవుంటాడు
వ్యవస్థా దుర్మార్గం వేటలో
వాడూ భాగం పంచుకుంటూవుంటాడు
వాడికీ పెళ్ళాం బిడ్డలుంటారు
వాడికీ ఆడ పిల్లల పెళ్ళిళ్ళూ కన్నీళ్ళూ వుంటాయి
వాడూ బక్కోడే అయినా ఇతర బక్కోళ్ళతో కలవడు

27.02.1982

మాటల చెట్టు

మనిషి మాటల చెట్టు కదా
మాట అనురాగపు తేనెపట్టు కదా
నా చుట్టూ విన్పిస్తున్న శబ్దాలన్నీ మాటలే కదా
మాటే కదా మనిషికీ మనిషికీ మధ్య వంతెన
ఏమీ ఎరగని కళ్ళు కూడా కిరణాల్ని వెదజల్లుతాయి
ఏమీ తెలీని చేతులు కూడా సంజ్ఞలు చేస్తాయి
చూపుడు వేళ్ళతో గమ్యాన్ని చూపిస్తాయి

ఎర్రగా మెరిసే కమలా కాయని చూడు
నీ మనస్సు రాగ రంజితం కావటం లేదూ
అల్లి బిల్లిగా అల్లుకున్న జుట్టు కూడా
తరంగాల్ని సృష్టిస్తుంది నీ మనస్సులో
కళ్ళల్లోని కోపాన్నీ క్రోధాన్నీ అనురాగాన్నీ
విశ్లేషించడంలో మాట మూగబోతుంది

ఏ కళ్ళు ఎలా చూస్తాయో
ఆ కళ్ళ రెప్పలెలా మూసుకుంటాయో తెరుచుకుంటాయో
విల్లంబుల్లా ఎలా విచ్చుకుంటాయో
బాణాల్ని ఎలా గురి చూసి విసురుతూంటాయో
వివరించి చెప్పటంలో భాష మూగబోతుంది
తన అసమర్థతనీ నిస్సహాయతనీ
నిర్లజ్జగా వొప్పేసుకుంటుంది
మరి మాటే కదా మనిషికీ మనిషికీ మధ్య నిచ్చెన
ఆస్తీ అంతస్తుల కులమత గోత్రాల
ఎత్తు పల్లాల్నీ అగాధాల్నీ
దాటాలంటే మాటల్ని వాడక తప్పదు;

మాటే కదా మనిషి ఆయుధం
ఎదుటి వాడి గుండెల్లోకి దూసుకుపోయేది
మాటల తూటాలతోనే కదా
మబ్బులు కమ్మిన చీకటి ఆకాశం కూడా
మాటల మెరుపుల్తోనే కదా ఒక్క సారిగా వెలిగేది
మాటే కదా మనిషికీ మనిషికీ
మధ్య దీపం ముట్టించేది

మాటలు నోటి దానిమ్మ పళ్ళని వొలుస్తూ
పెదాల మెత్తని పరుపుల మీంచి

జనం మధ్యలోకి దొర్లిపడే అమృతపు చుక్కలు
జనం కలిసి మెలిసి జలకాలాడేది ఆ అమృత స్రోతస్వినిలోనే
దప్పి తీర్చుకునేది ఆ అమృతాస్వాదనలోనే

మాట ఎదుటి వాడి మనసుని
చిత్తు చిత్తుగా తాగిస్తూ వుంటుంది
మత్తు మత్తుగా పలకరిస్తూ వుంటుంది
మనిషి మాటల చెట్టు కదా

మనసు మామిడి పండుని
ముక్కలు ముక్కలుగా కోసుకొచ్చే రసగుళిక మాట
మాటే మనిషి పనిముట్టు!

02. 05. 1982

చీకటి ముంచుకొస్తున్నప్పుడు

చెట్ల మీదుగా చల్ల గాలిలా దీర్ఘ నిద్రలో
నిద్ర మత్తులా చీకటి ముంచుకొస్తున్నప్పుడు
నువ్వీ చచ్చి పోతున్న సాయంత్రం పక్కన కూర్చుని
చేతుల్లోని గీతల్ని పరీక్షించుకుంటూ
చరిత్రల్ని నెమరేసుకుంటూ
ఉదయపు బుగ్గలపై విరిసిన
ఆపిల్ పండ్లని గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ వుంటావు

రాత్రి నెమ్మది నెమ్మదిగా దగ్గరౌతూ వుంటుంది
రోజంతా నడిచి వచ్చిన దారుల దారుణాలు
గొంతు కడ్డం పడుతూ వుంటాయి
ఇసుక తుఫానులు రేగి
నీ కనురెప్పలు వణుకుతూ వుంటే

ఏదో అవ్యక్త సంగీతం దూరంనించి
నీకు విన్పిస్తూ వుంటుంది

రక్తంలో మంచు గడ్డలు
నెమ్మది నెమ్మదిగా కరుగుతూ వుండడం
దుమ్ములో చీకటి కమ్ముకోవడం విన్పిస్తూనే వుంటాయి
చీకటి నీ చెవుల్లో ఎర్రని
ఇనప ముక్కలా మ్రోగుతూ వుంటే
రక్త సిక్త రక్త నాళాల మధ్య ఎర్రటి గుండెకాయ
అదే పనిగా నొక్కుకు పోతూ వుంటుంది
చిక్కటి నీలి సముద్రం ఆకాశం అంతటా
పరుచుకొని వుండడం నిన్ను భయపెడ్తుంది
చీకటి చల్లటి చావులా నీ పాదాల్ని తాకుతూ
గుండెలోకి నెమ్మది నెమ్మదిగా జారడం
మసక మసగ్గా నీకు కన్పిస్తూ వుంటుంది

దూసుక జొరబడుతున్న అతిథిని
వారించడం ఎలాగో తెలీని నువ్వు
చీకటి నిద్రలో పసి పాపలా పుష్పించడం
నన్ను గిలిగింతలు పెడ్తుంది

25.04.1983

కాషాయాన్ని చూస్తే

రవీంద్ర భారతిలో ఈ ఉదయం
కాషాయ వస్త్రం జుట్టు పీక్కుంటోంది
తడారి పోయిన గొంతులో తత్వాలు పలికిస్తోంది
బయటంతా కార్లవాన
గోళ్ళలో గొడుగులు పట్టుకొని నిల్చున్నారు భక్త శిఖామణులు

కాషాయాన్ని చూసినప్పుడల్లా
శుచీ శుభ్రం లేకుండా మడిగట్టే
        నాచు గుడ్డే గుర్తొస్తుంది
దేముడు గుర్తొస్తాడు దయ్యం గుర్తొస్తుంది
తపస్సులు భంగం చేస్తూ
రంభల్ని సృష్టించే ఇంద్రజాలం గుర్తొస్తుంది
రకరకాల సుగంధ తైలాలలో స్నానమాడి
తెగబలిసిన ఎలుగుబంటీ గుర్తొస్తుంది
లింగాల్నీ వాచీల్నీ మొలిపించే క్షుద్ర విద్య గుర్తొస్తుంది
ఒక మానవాకారం దైవంగా పోజు పెట్టడం గుర్తొస్తుంది
ఈ పీతల పండక్కి
        జన సముద్ర తీరాల్లో నల్ల బజార్లలో
స్వేచ్ఛగా విహరిస్తున్న నల్ల గుర్రాలు
కార్లలో కట్ట కట్టుకొచ్చాయి
కప్పల్లా తెప్ప తీర్థానికి తరలి వచ్చాయి
తాము చేస్తున్న దోపిడీలకూ దొంగ పనులకూ
ఆధ్యాత్మిక అధికార ముద్రకోసం
        సాష్టాంగ పడుతున్నాయి
అందుకే కాషాయాన్ని చూస్తే
నా కడుపులో ఏదో దేవుతున్నట్లే వుంటుంది
కాషాయాన్ని చూస్తే నాకు
జీవిత సమరాన్నుంచి పారిపోతూ
నట్టేట్లోకి దూకిన ధనలక్ష్మి గుర్తొస్తుంది
విఫల ప్రేమికుల అసహాయ
        అమాయక ఆత్మహత్యలు గుర్తొస్తాయి

రవీంద్ర భారతిలో ఇంకా
కాషాయ వస్త్రం జుట్టు పీక్కుంటూనే వుంది

04. 03. 1982

అద్భుత దీపం

రాత్రి దాటిపోయాక
కీచు రాయి ఏడవడం మానేస్తుంది
ఆకాశంలోంచి కొంచెం కొంచెంగా
సూర్య కిరణాలు రాలుతూ వుంటే నీకు మెలకువ వస్తుంది
చేతులు కాళ్ళలోంచి
ప్రాణ వాయువు పాకడం పొదలౌతుంది
కాళ్ళు లేచి నిల్చుంటాయి
చేతులు గాల్లో ఊగటం మొదలిడతాయి
మబ్బుల్లోంచి బైట పడ్డ రెండు సూర్య గోళాల్లా
కళ్ళు రెప్పల్ని దాటుకొని బయటపడతాయి
కొంచెం కొంచెంగా నీ వాకిట్లోకి
పక్షులు వెదజల్లే
          పాటల పాదాలు వచ్చి వాలుతూంటాయి
వొక్క సారిగా నువ్వు వీధి తలుపులు తెరుస్తావు
ఉదయాన్ని హృదయ పూర్వకంగా
          ఆహ్వానిస్తూ నిల్చుంటావు
తూర్పున సూర్యుడు
ఎఱ్ఱెఱ్ఱగా చూస్తూ బావిలోంచి బైట పడుతూంటాడు
నీవు చాపమీద కూర్చుని
వార్తల్ని విప్పదీసుకుంటూ వుంటావు
అస్సాంలో కాల్పులెందుకు జరుగుతున్నాయో
                    నీకర్థం కాదు
పసిపిల్లల ఊపిరిని కూడా దోచుకునే
రాక్షసుల మానసిక స్థితి నీకర్థం కాదు
వందల శవాలు రాబందుల గోళ్ళ మధ్య
ఎలా చిక్కుకు పోయాయో నీకర్థం కాదు
ఒక పక్క జీవితాలు అర్థాంతరంగా ముగుస్తూంటే

అలీన సభలు వైభవోపేతంగా సాగి పోతూంటాయి
ప్రాణాల కోసం ఒక పక్క పోరాటాలు జరుగుతూంటే
అధ్యక్ష పదవుల కోసం
ఆరాటాల ఆర్భాటాలు సాగిపోతుంటాయి
నెమ్మది నెమ్మదిగా సూర్యుడు ఆకాశం మీదికి
చేంతాడు పట్టుకుని ఎక్కుతూ వుంటాడు

నీకాకలౌతూ వుంటుంది
అర్థాంతరంగా నీ ఆలోచనల
        అల్లా ఉద్దీన్ దీపం ఆరిపోతుంది
నువ్వికి మరో కార్యక్రమంలో
        నిర్లిప్తంగా మునిగిపోతావ్
అస్తమయాన్ని జయించాలనే తపనలో
సూర్యుడింకా చెమటలు కక్కుతూ
ఆకాశం మీదికి ఎగబ్రాకుతూనే వుంటాడు

13.03.1983

నీళ్ళ వసంతం

ఆకుల ఈనెల మీద నీళ్ళు
ఇంటి ముంగిట గడ్డి పరకల్ని మింగేస్తూ నీళ్ళు
నగరం నడిరోడ్ల మీద నఖక్షతాల్ని సృష్టిస్తూ నీళ్ళు
రోడ్లమీద కార్లనీ స్కూటర్లనీ జారుస్తూ పరిగెడుతూ నీళ్ళు
నీళ్ళే ఎక్కడ చూసినా నీళ్ళే
ఎత్తు పల్లాల్ని ఒకటి చేస్తూ
రోడ్ల చెంపల గాట్లు దాచేస్తూ నీళ్ళు

ఈ హడావిడిలో ఉదయమే ఆకాశం పెట్టుకున్న
ఎర్ర బొట్టు ఎక్కడ కరిగి పోయిందో తెలీటం లేదు

పొగచూరి పగబట్టిన తాచులా
బుసలు కొడుతోంది
కళ్ల కాటుక అరగ దీసుకుంటూ
ఒకస్త్రీ భోరున కన్నీళ్ళు కురుస్తోంది
వాన కురుస్తోంది కామోసు
జల్లు జల్లుగా నీళ్ళు పాదాల్ని చుట్టుకుంటున్నాయి
గ్లాసుల పళ్లాల మీద చెంచాల మోత
దూరంగా పట్టాల మీంచి
జారి పోతున్న రైలు కూత
ఒకప్పుడు మనిషి దప్పిక తీర్చలేని నీళ్ళు
ఇప్పుడు వరదల వరాల్ని ప్రసాదిస్తున్నాయి
వంతెనల్నీ కాలవల్నీ నింపేసి పొర్లి పోతున్నాయి
నీళ్ళు ఆకస్మాత్తుగా
నీపై పడగెత్తి కాటేయగలవు జాగ్రత్త!
పడవలో సరదాగా నీ ప్రేయసితో
షికారు పోతున్నప్పుడు నీకు తెలీదు
అంచుల పక్క నించి ఒరుసుకుంటూ పోతూ
నీపైకి జల్లుగా కురుస్తున్నప్పుడు
పళ్ళు మెరిపించడం తప్ప నీకేమీ తెలీదు

కాళ్ళాడిస్తూ కళ్ళ మీదా చేతుల మీదా
నుదిటి మీదా జల్లుకుంటున్నప్పుడు
వొళ్ళు ఝుల్లు మనడం తప్ప నీకు మరేమీ తెలీదు
నీ గొంతు దిగుతున్నప్పుడు
కొబ్బరి నీళ్ళ తియ్యదనం తప్ప
మరేమీ గుర్తురాదు
కడుపాకలి మండి పోతున్నప్పుడు
కూజా నీళ్ళ సోడా గాసు బుసబుస తప్ప
మరేమీ గుర్తుకు రావు

కాళ్ళకి బురదంటుకున్నప్పుడో
పక్కనించి పోతున్న బస్సు బకెట్లతో
కొత్త జతపై నీళ్ళు చిమ్మినప్పుడో
అమాంతం రోడ్డుపై
నిన్నరెస్టు చేసి తలంటినప్పుడో
మళ్ళీ మళ్ళీ కురుస్తూ తెరిపిచ్చినట్లే ఇచ్చి
తెరలు తెరలుగా నిన్ను ఆక్రమించుకున్నప్పుడో తప్ప
నీ కంట్లో నీళ్ళపై ఎర్రజీరలు అల్లుకోవు
నీళ్ళ నసహ్యించుకోవడం
        నీకే కాదు నాకూ తెలీదు
అయినా
ఆకాశంలోంచి నీళ్ళే కురుస్తాయెందుకో...
నిప్పులే కురుస్తాయెందుకో...

05.08.1983

కొండలు తిరుగుతుంటాయి

కొండలు తిరుగుతూంటాయి
నీ చుట్టూ చెట్లూ చేమలూ గిరికీలు కొడుతుంటాయి
నీ కళ్ళల్లో దూరంగా కొండలపై కూర్చున్న
గుళ్ళూ గోపురాలూ కదిలి పోతుంటాయి
గోపురాల మీంచి తొంగిచూస్తున్న
        ధ్వజ కేతనమూ ఎగురుతూంటుంది
చీకటి మేఘాల్లోంచి నీ బండి
        నిన్ను తోసుకుపోతుంటుంది
నీ చుట్టూ భూమి గుండ్రంగా తిరుగుతూంటుంది

ఎలక్ట్రిక్ స్తంభాలూ పచ్చ పచ్చని పొలాలూ
పొలాల్లో పాట కత్తులూ వచ్చి పోతుంటాయి

నీ కళ్ళల్లో జీవితం వృత్తాకారంగా
        పరుచుకుంటూంటుంది

నీ బండి నిన్ను ఉయ్యాల లూపుతూ
తానూ నాట్యం చేస్తూ నీ కళ్ళల్లో
కులాసా కబుర్లు ఊదుతూ వుంటుంది
పట్టణం వల పన్నిన ఒంటరితనం లోంచి
ఒక్కసారిగా నీకు విశ్రాంతి లభిస్తుంది
ఎన్నో కళ్ళు తమ వేళ్ళతో స్పృశిస్తూ పల్కరిస్తాయి
స్పృశించి స్నేహ హస్తాల్ని నీ ముందుకి చాస్తాయి
హస్తాల పాద ముద్రల్ని నీ మెదడు
        పుటల్లో ప్రచురిస్తాయి
జీవనది వీస్తున్న ఉదయాల్ని ఆహ్వానిస్తూ
నీ జుట్టు పైకి లేస్తుంది తెరచాపలాగ!

నీవు దాటి వచ్చిన మజిలీలు
        నీ గమ్యాన్ని దగ్గరజేస్తూ వుంటాయి
నీ కళ్ళు తృప్తిగా ఊపిరి పీల్చుకుంటాయి

సముద్రంలో పువ్వుల నౌకలా
పట్టాల దారిలో ప్రవహిస్తూనే వుంటుంది నీ బండి

13.03.1982

నాదేశంలో స్త్రీ

నా దేశంలో స్త్రీ ఇంకా ఉడుకెత్తని అగ్ని పర్వతం
పెదాలు బిగ బట్టినా పిడికిళ్ళెత్తని మహాశక్తి
        కొమ్మలు కొమ్మలుగా విస్తరిస్తున్న నేలతల్లి
పురుడు పోసుకుంటున్న ప్రకృతి కాంత

ప్రకృతి ఒక మహా శక్తి
నిశ్శబ్దంగా దండెత్తే భీకర తుఫాను
ప్రకృతినవమానిస్తే ప్రకృతి కినుకవహిస్తే
నీచుల రక్తం వరదలై కురుస్తుంది
విసన కర్రలే విచ్చు కత్తులై విజృంభిస్తే
పురుషాహంకారం కాళ్ళ బేరానికొస్తుంది
నా దేశంలో స్త్రీ
ఇంకా రాజుకుంటున్న కుంపటి
నెమ్మదిగా అంటుకొంటున్న అడవి
తరతరాల బానిసత్వం అవమానం కోపం క్రోధం
మహాశక్తి నయన ఖడ్గాలలో కేంద్రీకరిస్తే
మానభంగ సింగాలు మట్టి గరుస్తాయి

నాదేశంలో స్త్రీ ఇక ముందు
మంటల జండాలతో మాత్రమే నడుస్తుంది
మాటల తూటాలతోనూ కళ్ళ కత్తులతోనూ
చేతుల గాండీవాలతోనూ
తన మానాన్ని తనే కాపాడుకుంటుంది
పురుషాహంకారాన్ని
మెడలో పుర్రెలా వ్రేలాడేసుకుంటుంది

28.03.1982

చీకటి సముద్రం ఒడ్డున

ఉదయం ప్రసవించిన గుడ్డును
సాయంత్రానికల్లా
రక్తంలో విలవిల తన్నుకుంటూంటే
చూళ్ళేక కళ్ళు మూసుకుంటుంది ఆకాశం
చీకటి సముద్రాన్ని కౌగిలిలోకి పిలుస్తూ

ఈ సముద్రానికి బుద్ధి లేదు
ఊరికే అటూ ఇటూ పరుగులు పెడుతూ
నురగలు కక్కుతూ ఒడ్డుకు తగిలి
కెరటాల చేతుల్ని విరగ్గొట్టుకుంటోంది
ప్రతి నిత్యం ఆత్మహత్యా ప్రయత్నం మానదు
ఒక్కసారిగా చావనైనా చావదు

రెప్పలు రెపరెపా కొట్టుకుంటూ ఆకాశం
బొట్లు బొట్లుగా కారిపోతోంది భూమ్మీదికి
శూన్యాన్ని శూన్యం ఏం చేస్తుంది గనక
ఇసకలో ఎంతకని ఈ నడక

అటుపోతే నిత్యం మూల్గే సముద్రం వస్తుంది
ఇటు పోతే నిత్యం కన్నీళ్ళు తాగే జన సముద్రం తగుల్తుంది
జన సముద్రానికీ జల సముద్రానికీ మధ్య
ఎంతకని ఈ నడక

నీ పిచ్చిగానీ సముద్రాన్ని పిడికిట పట్టగలవా నువ్వు
గుక్క పట్టి ఒకటే ఏడుపు
దీని పీక పిసికి చంపగలవా నువ్వు
నిత్య దారాద్ర్యాన్ని కప్పుకున్న
జన సముద్రాన్ని ఓదార్చగలవా నువ్వు
సేదతీర్చగలవా నువ్వు

నువ్వు పిలిస్తే సముద్రమూ రాదు జన సముద్రమూ పలకదు
కనీసం కాకైనా ఉలకదు
సరుగుడు చెట్లకీ సముద్రానికీ మధ్య
ఇసకలో నీవు మాత్రం నీ పరుగు మానవు కదా!

13.08.1981

జీవితం రహస్యంగానే వుంటుంది

జీవితం రహస్యంగానే వుంటుంది
నీ చుట్టూ పహారా కాస్తున్న చెట్లు మాత్రం
మౌనంగానే వుంటాయి
ఎన్నో ఏండ్ల అనుభవాన్ని గడించినా
జీవన రహస్యాన్ని గమనించినా
నీకూ నాకూ ఏమీ చెప్పవు
జడ పదార్థాలనుకునేవు కానే కావు
రోజుకో కొత్త ఆకు చిగురిస్తుంది
ఓ కొత్త పూవు పూస్తుంది
పూసిన పువ్వులోంచి కాయ పొడుచుకొస్తుంది
కాయలోంచి విత్తొస్తుంది
విత్తు మళ్ళీ నేలలోకే పాకుతుంది
నిటారుగా నిలబడి తపస్సు చేస్తుంది
రెండాకుల్ని చాపి సూర్యుణ్ణీ గాలినీ పిలుస్తుంది
నిన్నూ నన్నూ చూస్తూ నవ్వుతూ ఎదుగుతుంది
మరి జీవితం రహస్యంగానే వుంటుంది
జీవితం రహస్యంగానే వుండి పోతుంది
ఈ రాళ్ళూ రప్పలూ ఈ మురికి గుంటలూ పూరి గుడిసెలూ
ఈ బస్సుల్లో గంటలు గంటలు నిలబడటాలూ
ఇవన్నీ నీకు ఎందుకో అంతు పట్టదు
నాల్గు రాళ్ళ కోసం నక్కకీ కుక్కకీ నమస్కారాలెట్టడం
రెండక్షరాల రెండుక్షణాల ప్రేమ కోసం
జీవితాన్ని ఈడుస్తూ బరువుల్ని మోయడం
ఏభై ఏళ్ళకే ముడుచుక పోవటం హరీ మనటం
ఎందుకో ఎంత గింజుకున్నా అర్థం కాదు

శాస్త్రజ్ఞుల్ని అడుగుతావు

ప్రకృతిని పొట్టకోసి పరీక్షిస్తున్నాం ఉండమంటారు
చివరికిదంతా ప్రకృతి సిద్ధం తప్ప
మరేం కాదంటారు
మరణాన్ని ఒక్కసారి గుర్తుకు తెచ్చుకుంటావు నువ్వు
అందరూ ఎందుకు మరణిస్తున్నారో తెలీదు నీకు
తెలుసుకోవాలనుకుంటావు పురాణాలు తిరగేస్తావు
పుణ్య పురుషులతో సుదీర్ఘంగా చర్చిస్తావు
ఏదో తెలుసుకున్నట్లే అన్పిస్తుంది
అర్థమయినట్లే తోస్తుంది
తపస్సు చేస్తున్న మునులు కలలోకి వస్తారు
తిరుపతి వెంకన్న నిన్నే పిలుస్తున్నట్లు తోస్తుంది
తల నున్నగా రుద్దుకుంటూ ఇంటికి వస్తావు
వచ్చిన వారం దాకా హరినామ
సంకీర్తనల్లో లీనమౌతావు
రహస్యం తెలిసిపోయినట్లే తోస్తుంది
మళ్ళీ నిన్ను
మోకాలు లోతు నీళ్ళల్లోంచి వస్తున్న
కన్నె పిల్ల కవ్విస్తుంది
అరటి చెట్లూ చెట్ల తోపులూ నిన్నూపేస్తాయి
నిన్నటికీ నేటికీ తేడా తెలీదు నీకు
నిన్న తిన్న పకోడీలు మళ్ళీ నీకు నోరూరిస్తాయి
జీవితం రహస్యంగానే వుండిపోతుంది

పొలాల్లో పెరుగుతున్న పచ్చగడ్డీ
గుంపులు గుంపులుగా పుట్టుకొస్తున్న కొబ్బరి చెట్లూ
ఎర్ర రంగు పులుముకున్న ఆకాశపు సాయంత్రం
వానతో వెలిసే రంగుల హరివిల్లూ
సముద్రం నీలంలో స్నానం చేస్తున్న తెల్ల కొంగలూ
ఇవన్నీ సంభ్రమాశ్చర్యాలలో

నిన్ను ముంచేసి ఆలోచించనివ్వవు
నీ ప్రశ్నలకి సమాధానమివ్వవు

జీవితం మరీ రహస్యం అయిపోతుంది
తెర వెనుక నిల్చోని తోలుబొమ్మల్నాడిస్తున్న
రహస్యాంగన అతి రహస్యంగానే వుండిపోతుంది

25.10.1981

విప్లవ సూర్యుడు శ్రీశ్రీ

తను విసిరిన ప్రతి అక్షర నక్షత్రంలోనూ
ఎరుపును పులిమిన సూర్యుడు అస్తమించడం అబద్ధం
తానంటించిన ఎండలకు తానే మండిపోతూ
తూర్పున మళ్ళీ మళ్ళీ ఉదయించే సూర్యుడు శ్రీశ్రీ

కడివెడు కన్నీళ్ళు సిద్ధం చేసుకుని మీరంతా
అనౌసరంగా కంగారు పడిపోతున్నారు
మంచునీ చీకటినీ ఎదిరించడం నేర్పిన శ్రీశ్రీ
అస్తమిస్తూ కంగారు పెట్టే సూర్యుడే
అగ్గిపుల్ల గీయకుండానే భగ్గున మండే సూర్యుడు
శీతాకాలపు నీలిమ చుట్టూ
ఎర్ర చీరలు మళ్ళీ మళ్ళీ చుడుతూనే వుంటాడు

విప్లవాలకి తన ఊపిరి పణం పెట్టిన శ్రీశ్రీ
ఈనాడు భౌతికంగా మన మధ్య లేకుంటే మాత్రమేం?
ఉరి కొయ్యల్నుండి నిర్భయంగా ఊగే విప్లవ బాలుడు
మరే వ్యోమ వ్యవస్థ పేగులు చీలుస్తున్నాడో ఏమో
రక్త వర్ణ తివాచీ పరుచుకుంది ఆకాశంలో

17.06.83

నీకూ నాకూ మధ్య

ఈ మధ్య నీకూ నాకూ మధ్య
నిప్పులు మొలుస్తున్నాయి
సాగరాలు పొంగుతున్నాయి
అరణ్యాలు అల్లుకుంటున్నాయి
అగ్ని పర్వతాలు బ్రద్ధలౌతున్నాయి

రెండు హృదయాలు కలిసి పాడితే
ఆకాశంలో స్వర పౌర్ణమి ఉదయిస్తుంది
రెండు గుండెలు పోట్లాడి విడిపోతే
చిమ్మ చీకటి చిందు లేస్తుంది

ఇన్నేళ్ళూ మన రుచులు కలిసాయి
శ్రుతులు కలిసాయి
మన కళ్ళూ కాళ్ళూ నరాలూ
అల్లుకునే పోయాయి
నీకూ నాకూ మధ్య
ఎంత ఆవేశం కరిగిందో
ఎన్ని నఖక్షతాల నక్షత్రాలు వెలిశాయో
నీకూ నాకూ మాత్రమే తెలుసు

అయినా ఈ మధ్య అకారణంగా
నువ్వలిగి అటు తిరిగి పడుకొన్నప్పుడు
మన చుట్టూ కట్టుకున్న గోడలు
బీటలు వారడం చూస్తున్నాను

నీ బిందే నా బిందే పంపు దగ్గర
పోట్లాడుకోవడం చూస్తున్నాను

పట్టె మంచం రెండుగా నిర్దాక్షిణ్యంగా
ఖండింపబడటం చూస్తున్నాను

అయినా ఇంకా నాకు
నీళ్ళ గది చూస్తే నువ్వే గుర్తొస్తావు
వెన్నెల వీస్తూ వీపు రుద్దుతున్నట్లే అన్పిస్తుంది
మన ఆవేశాన్ని షవర్
చల్లార్చుతున్నట్లే అన్పిస్తుంది

08.12.1981

కవిని నాకింకేం కావాలి

నా గుండె గడియారం కొట్టుకుంటోంది
నా నరాల సంగీతం నే వినగల్గుతున్నాను
నా ఊపిరి తిత్తుల ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల్ని
గమనించగల్గుతున్నాను

మంచంపై పడుకున్నా
గుండె దీపం మెలకువగానే వుంది
కునుకు తీస్తున్న నా మెదడు గర్భగుడిలో
ఎన్నో చీకటి కోణాలూ నీడలూ

అంత కంతకూ పెద్దదౌతూ తేలిపోతున్న
నా రక్త ప్రవాహాన్ని నే గమనించగల్గుతున్నాను
నా శిరస్సుపై నర్తిస్తున్న కేశ సమస్యల్ని గుర్తిస్తున్నాను
నా వేళ్ళ చివర పెరుగుతున్న గోళ్ళనీ
నా నాలికపై ఊరుతున్న లాలాజలాన్నీ
నా కడుపులో పెల్లుబుకుతున్న దావాగ్నుల్నీ
నా శరీరం పైకి ఉబికి వస్తున్న చెమటనీ

సమస్తాన్నీ నేను ఊపిరి పీలుస్తున్నాను
నా శరీరాన్ని నిరంతరం జ్వలించుకుంటూ
మనస్సును ప్రతి క్షణం మధించుకుంటూ
అంతరాంతర ఘోషల్ని వింటున్నాను
ఈ ప్రకృతిని జీర్ణించుకుంటున్నాను
నా గుండె గడియారం ఏ మూల నుంచో
హఠాత్తుగా అలారం మ్రోగిస్తోంది
విప్లవ శంఖారావాల్ని విన్పిస్తోంది
దోపిడీ వ్యవస్థ దుర్మార్గాల్ని ధ్వనిస్తోంది
నర నరంలో పారుతున్న రక్త సముద్రాల
ఘోషని ప్రసారం చేస్తోంది

ఇన్ని వేల సంవత్సరాల
ఘోరాటవిని దాటుకుంటూ
నడచి నడచి అలిసి పోయిన కాలి వేళ్ళ చివళ్ళు
కంపించడం గమనిస్తున్నాను
గుచ్చుకున్న ముళ్ళనీ
కొట్టుకున్న కాలి పగుళ్ళనీ
బుట్టలు కట్టిన పాదాల్నీ స్పృశించ గల్గుతున్నాను
నా అణువణువునూ నేను దర్శించుకో గల్గుతున్నాను

నా రక్తోష్ణోగ్రతనీ
నా నరాల ప్రకంపనా వేగాన్నీ
నా ఆలోచనా ప్రవాహాల్నీ
నా గుండె ఘోషల్నీ
కవితలో చిత్రించుకోగల్గుతున్నాను
నా జాతి జనుల గుండెల్లో ప్రతిధ్వనిస్తున్నాను
కవిని నాకింకేం కావాలి!

14.04.1981

చంద్రవంక

నక్షత్రాలు చీకట్లో పొదుగుతున్నాయి
ఆకాశం గుండెల్లో నెలవంక పొదిగిపోతోంది
చీకటి కాంతిలో నీవు మాత్రం దూరంగా కూర్చొని
నావైపు లేజర్ కళ్ళు ప్రసరిస్తున్నప్పుడు
నన్ను నీ కళ్ళు కాటేస్తాయి కనుబొమలూ కాటేస్తాయి
నీ కళ్ళల్లో ఎగిసి ఎగిసి పడుతున్న
        ద్రాక్ష గుత్తులూ కాటేస్తాయి
నీ నుదుటి మధ్య ఉదయిస్తున్న
        సూర్య బింబమూ కాటేస్తుంది
అల్లి బిల్లిగా నీ ముఖాన్ని అల్లుకున్న
        నల్ల నల్లటి లతలూ కాటేస్తాయి
చీకట్లో మెరిసే నీ నాసికా నక్షత్రమూ కాటేస్తుంది

నా గుండెల్లో ఎగిసి పడే ఎర్రసముద్రం
        నీపై ఎర్ర ముద్దబంతి పూలై వర్షిస్తుంది
వెన్నెల మల్లెపువ్వై గుబాళిస్తుంది
నీ సిగ్గు దొంతరల మధ్య విచ్చుకుంటున్న
        ఎర్ర మందారం నన్ను కాటేస్తుంది
గుంటలు పడుతున్న రెండు రక్తపు ముద్దలూ కాటేస్తాయి
నీ వంటిపై పాకుతున్న ప్రతి అక్షరమూ కాటేస్తుంది
అక్షయమై ఎదుగుతున్న అనురాగమూ కాటేస్తుంది
నా నిరీక్షణలో దగ్ధమౌతున్న
        ప్రతి క్షణమూ కాటేస్తుంది
భరింప శక్యం కాని నీ నిర్లిప్తతా కాటేస్తుంది
ఆలస్యం చేస్తే ఈ రాత్రిని
        రాకాసి సప్తాశ్వ రథారూఢుడూ కాటేస్తాడు

20.02.1982

మాటల బావి

గొంతొక మాటల బావి
పళ్ళ వజ్రాలతో పొదగబడ్డ నోటి గుహలోకడుగేసి
ఎర్ర తివాచీలా పరుచుకు పడుకున్న
నాలిక మీదుగా నడిస్తే
జారి పడేది మాటల బావిలోకే
ఎదుటి మనిషికర్థంకాని
భాషల మాటలన్నీ ఖాళీ శబ్దాలే
అర్థవంతమైన శబ్ద సంచయమే మాట

నాలికే మాటల్ని గొంతుల్లోంచి తోడి
మానవ జీవన సీమల్లోకి వెదజల్లుతుంది
నాలికే పిరికి గొంతుల్లో నిర్బంధంలో మగ్గే
మాటలకి సంపూర్ణ స్వేచ్ఛనిస్తుంది
ఘనీభవించిన మాటల్ని వేడెక్కించేది ఎర్రని నాలికే
అన్యాయం మీదా దోపిడీ మీదా
పడగెత్తి బుస కొట్టేది
పంటి జైలు గోడల మధ్య ఎర్రెర్రగా మండే నాలికే

గొంతొక మాటల ఖజానా
ఆ ప్రాసాదానికి సింహ ద్వారపు తలుపులే
ఎర్రెర్రని లేలేత పెదాలు
పెదాల అయస్కాంత శక్తి కొలతలకందదు
మిత్ర శత్రు దళాల్ని ఎంతెంత దూరంనించైనా
ఇట్టే ఆకర్షిస్తాయి పెదాలు
పెదాల్ని ఢీకొన్నవాడు సుఖదుఃఖాల
పళ్ళ చక్రాల మధ్య నలగక తప్పదు
గొంతులు కొన్ని పెగలవు బిగుసుక పోతాయి
మాటల్ని బిగబట్టి కళ్ళల్లో కుక్కుకుంటాయి

నాలికల్ని తెగ్గోసుకుంటాయి
నీరసంగా చుంచుల్లా కీచుకీచుమంటాయి
కొన్ని గొంతులు
ఉద్యమాల ఉదయాల్ని ఆహ్వానించలేవు
చీకట్లో గబ్బిలాల్లా
నియంతల పాదాల్నించి వేళ్ళాడుతుంటాయి
పిరికి గొంతుల్ని మూసీ నదిలో మునిగి చావనీ
పీకలు పిసుక్కొని ఆత్మ హత్యలు చేసుకోని
కణ కణ మండే నిప్పుల్ని విరజిమ్ముతూ
యుద్ధ భేరీలు మోగించే గొంతులకే
ఈ వ్యవస్థలో ఊపిరి పీల్చే హక్కుంటుంది
చుట్టూ అంటుకున్న మంటల మధ్య
గర్జిస్తూ దూకే ఉక్కు గుండెల వజ్ర కంఠాలకే
ఈ వ్యవస్థలో ప్రాణాలతో బ్రతికే వీలుంటుంది

07.06.1982

ఒంటరితనం

రూములో నన్ను నేను బంధించుకున్నప్పుడు
ఒంటరితనం నన్ను కౌగిలించుకుంటుంది
దూరంగా విన్పిస్తున్న రైలు కూతలో
ఒక వొంటరి కేక నన్ను పిలుస్తూ వుంటుంది
గాలి నా నుదుటి మీది చెమటనీ
గుండె కొట్టుకోవటాన్నీ
నరాల్లో పెల్లుబికే సముద్ర ఘోషనీ
రక్తంలో నా మనస్సు తప తప కొట్టుకోవటాన్నీ
చిక్కుకు పోయిన నరాల తీగల్లో విన్పించే
భయంకర నృత్య సంగీతాల్నీ
పెడబొబ్బల్నీ

నిశ్శబ్దంగా రికార్డు చేస్తూ
రూములో అటూ ఇటూ పచార్లు చేస్తూ వుంటుంది

ఎప్పటివో జ్ఞాపకాలు
నా మంచం చుట్టూ బందిపోటు దొంగల్లా
నా ఏకాంతాన్ని దోచుకో జూస్తూ
నా కళ్ళల్లో ఏవో మెరుపుల్లా మెరుస్తాయి
తుఫానుల్లా వీస్తాయి
గుండెల మీద పర్వతాల్లా మొలుస్తాయి
కళ్ళ అగాధాల్లోంచి ఉరికి వస్తూ
రెప్పల మీంచి కోటగోడల్లా లేస్తాయి
ఈ మంచం మీద ఎంత బరువో
ఈ రెప్పల మధ్య ఎంత ఇసకో

నాలో వెయ్యి ఏనుగుల బలం హింసింపబడటం తప్ప
భగ్గున మండే రక్తం వెయ్యి సముద్రాలై
నా శరీరపు తీరాల్ని తాకడం తప్ప
నిశ్శబ్దంగా పొడిచే వొంటరితనం తప్ప
నాకు తోడుగా గుండె లోతుల్లోంచి పెల్లుబికే నిట్టూర్పులు తప్ప
మరో మనిషి వాసన వేసే ఊపిరెక్కడ
అనంతమైన ఈ నిశ్శబ్ద సముద్రంలో
నడిపే పడవెక్కడ తెడ్లెక్కడ అలలెక్కడ

నా ఈ వేలి ముద్రల్ని నా జ్ఞాపకార్థం ఇక్కడే విడిచి పోతున్నా
ఈ పేజీ మీదే ఈ వొంటరి క్షణాల రెప్పల మీదే
నా వలలు ఏ సముద్రాల్లోకి జారిపోయాయో
నా కలలు ఏ పర్వతాల మీదికి
ఎగిరి పోయాయో వెతుక్కుంటూ

20.06.1983

కళ్ళనిండా ముళ్ళతో

ఆలోచనా సముద్రాలు సుళ్ళు తిరుగుతుంటే
నా కళ్ళు నిలువు గుడ్లయి
మూసుకోవడం మానుకున్నాయి
నాకు తెలుసు
నా నిస్సహాయత నన్ను వెక్కిరిస్తోంది
ఫ్లవర్‌వాజ్ వాడిపోయి
దీనంగా నావైపే చూస్తోంది
టేబుల్ క్లాత్‌పై బాతులు పాకుతూపోతున్నాయి
ముళ్ళు నా కళ్ళ నిండా నిండి
ముట్టుకుంటే గుచ్చుకుంటున్నాయి
టీపాయ్ మీదున్న పేపర్ వెయిట్
తనంతట తానొచ్చి
నా తల బద్దలు కొడుతున్నట్లు తోస్తోంది
తెల్లటి తెల్ల కాగితం
నా తెలివి తక్కువ తనాన్ని ఎత్తి చూపిస్తున్నట్లుంది
రాత్రంతా నిలువునా నీరుగారిపోతోంది
నా కళ్ళల్లో చీకటి కళ్ళచుట్టూ చీకటి
కళ్ళముందు చీకటి కళ్ళవెనక చీకటి
చీకటి సముద్రాలు అంతటా దురాక్రమణ చేస్తున్నాయి
ఇంత చల్లటి చీకట్లో
నా కళ్ళు గాజు గోళీలై కాలంతో ఆడుకుంటున్నాయి
రెప్పలెప్పుడో ఎక్కడో
రాలి పడిపోయినట్లనిపిస్తోంది
మనసు మంచు గడ్డయి పోయింది
ప్రాణం ఎక్కడికో
గోడ గడియారంతో పాటు
లేచిపోయినట్లనుమానంగా వుంది

ఈ రాత్రి నాకు నిలువు గుడ్లడిపోయాయి
నా చుట్టూ ఆలోచనా సముద్రాలు పారుతూంటే
నేనే ఒక ద్వీపంలా మిగిలిపోయాను
దీపంతో కలిసి కరిగి పోతున్నాను

19.12.1981

చావు

ఎప్పుడూ పెల్లుబికే రక్తం
ఎందుకు ఎండి పోతుందో తెలీదు
నిశ్శబ్దాన్ని ఛేదించుక వచ్చే ప్రాణి
మళ్ళీ నిశ్శబ్దాన్నే ఎందుకు కౌగిలించుకుంటుందో తెలీదు
నీలి ఆకాశపు నిలువుటద్దంలో
రంగుల్ని దిద్దుకొనే ఆకారం
మళ్ళీ ఆ నీలి సముద్రంలోనే
ఎందుకు మునిగిపోతుందో తెలీదు
సముద్రంలో నురగలా
ప్రవాహంలో దుంగలా కొట్టుకొచ్చి
ఆకస్మాత్తుగా ఎక్కడికి ఎగిరి పోతుందో తెలీదు

మనిషి విసిరేసే పావురాలు
పాల పుంతల్ని దాటిపోవడం చూస్తున్నాను
మనిషి తయారు చేసిన బొమ్మలు
మాట్లాడటం చూస్తున్నాను
మనిషి చెక్కుతున్న శిల్పాలు భూమి చుట్టూ
ప్రదక్షిణలు చెయ్యడం చూస్తున్నాను
మనిషి చేతుల్లో తయారవుతున్న గాలిపటాలు
గ్రహాల్ని చుట్టి రావడం చూస్తున్నాను
మనిషి చేతుల్లో గుండెలూ ఊపిరి తిత్తులూ

చేతులు మారడం చూస్తున్నాను
నరాలకు అతుకులు పడటం చూస్తున్నాను

మనిషి రక్తం పిండి పంటలు పండించటం నాకు తెలుసు
చీకటి వీధుల్లో కాంతి స్తంభాలు నాటడం నాకు తెలుసు
కాళ్ళూ చేతులూ స్వాధీనం లేకున్నా
కళ్ళతోనే పర్వతాల్ని ఎక్కడం నాకు తెలుసు
కాళ్ళ పళ్ళ చక్రాలతో
మంచు పర్వతాల్ని అధిరోహించడం నాకు తెలుసు
బాంబుల్ని పేల్చుకుని మెదళ్ళలోంచి
గనుల్ని బైటకు తీయడం నాకు తెలుసు
చంద్రుణ్ణి కూడా పిండి అమృతాన్ని
అందరికీ పంచాలనే ప్రయత్నాలు నాకు తెలుసు
మనిషి ఆవేశానికి లొంగి పోతున్న
ప్రకృతి సోయగాలూ నాకు తెలుసు

మేఘాల ఫెళ ఫెళార్భాటాల ఉరుములతో
ఊపిరిని ఆపే పిడుగు పాటే చావు
గాజు గ్లాసులా కింద పడి
మనిషి పగిలి పోవడమే చావు
ఉధృతంగా పారుతున్న జలపాతం
ఆకస్మాత్తుగా ఎండి పోవడమే చావు
ఊటబావిలో బొక్కెన
          చేదలేక పోవడమే చావు
చావు ఇంకా మనిషి నెత్తిపై
తన ఇనప గోళ్ళను మోప గల్గుతూనే వుంది
చావు ఇంకా సుడిగాలికి విరిగి పడుతున్న
మఱ్ఱి చెట్టులా మనిషిపై వొరుగుతూనే వుంది
మనిషిపై మర తుపాకుల్ని గురి పెడుతూనే వుంది

నడి రోడ్డుపై మనిషిని ఉరితీస్తూనే వుంది
అగ్ని పర్వతాల్ని అధిరోహించిన మనిషి
అగాధాల్లో కూరుకు పోవడం విచారకరం
మంటల్లో దగ్ధమై పోతున్న అడవుల్లా
భూకంపంలో భూస్థాపితమౌతున్న భవనాల్లో
దప్పుల మధ్య మట్టిలో కప్పడిపోవడం అవమానకరం
సూర్య గోళాల్ని చుట్టుముడుతున్న
రేపటి మనిషి చేతుల్లో చావు ప్రాణాల కోసం
విలవిల్లాడ్డం నాకు స్పష్టంగా కన్పిస్తోంది
రేపటి మనిషి లోకాల్ని జయించడం
నా కళ్ళ ముందు మెరుస్తోంది ఎర్రగా

22.05.1983

ధ్వని

అంతటా నిశ్శబ్ద నదీ ప్రవాహమే
ప్రవాహ వేగం విన్పిస్తున్న నిశ్శబ్ద సంగీతమే

అడవి తగలబడటమూ నిశ్శబ్దంగానే
నేలకు తొక్కి వేయబడుతున్న ఆదివాసుల
నిప్పు టేరుల నెత్తుటి వేళ్ళూ నిశ్శబ్దంగానే
చట్టబద్ధ హత్యా రాక్షస రాజకీయాల్లో
మండుతున్న కట్టె పుల్లలూ నిశ్శబ్దంగానే

పెదాల మధ్య ఘనీభవించిన శబ్దమా
ఎక్కడ ఎక్కడ దాక్కున్నావు
సుతి మెత్తని పుష్పాల్ని భయపడి
రాల్చుకుంటున్న మొక్కల మొదళ్ళలోనా
రోడ్డు కిరుప్రక్కలా పొదల్లో దాక్కొని

గజగజ వొణికి పోతున్న కుందేళ్ళ కళ్ళల్లోనా
సమ్మెట పోట్ల మధ్య ఎఱ్రగా సాగుతూన్న
జీవన విషాదం వీస్తున్న వడగాడ్పుల్లోనా
ముళ్ళు గుచ్చుకుంటూ పేడ తొక్కుకుంటున్న
కాలి వేళ్ళ చివర్న నరాల్ని పొడుస్తున్న
శూలాల శిఖరాగ్రాలపైనా
ఎక్కడ ఎక్కడ దాక్కున్నావు శబ్దమా
నిర్బంధ చట్టాల పళ్ళ చక్రాల
మధ్య నుంచి బాంబులా పగులు
ఆ పగిలిన మరుక్షణమే నువ్వొక
మహాద్భుత శక్తివౌతావు

నువ్వు దుందుభిలా మోగకపోతే
నీ మౌనం నిన్ను నిలువునా ఉరి తీస్తుంది
నువ్వు శతఘ్నివై పేలకపోతే
నిర్జీవ సామ్రాజ్యంలో సజీవ సమాధివౌతావు
పెదాల మీంచి దొర్లి పడుతున్న శబ్దమా
నీ అస్థిత్వాన్ని నేను గుర్తించగలిగేది
నా జనం ఊపిరిలో నువ్వు సంలీనమైనప్పుడే
విప్లవమై నువ్వు ఎఱ్రగా మండ గలిగినప్పుడే

24.01.1982

నెత్తురోడుతున్న నేలమీద

నెత్తురోడుతున్న నేల మీద
ఈనాడు పూలెక్కడ పూస్తున్నాయి
పూల పరిమళాలెక్కడ వీస్తున్నాయి
ఆర్తనాదాల సింహనాదాలే తప్ప
చల్లగాలులెక్కడ వీస్తున్నాయి

ఈనాడు కళ్ళకీ కళ్ళకీ మధ్య విప్లవ కవితలు వీస్తున్నాయి
మనిషికీ మనిషికీ మధ్య మంటలు లేస్తున్నాయి
మాటే మంటయినప్పుడు
మనిషి అగ్ని పర్వతమౌతున్నాడు
కళ్ళు పొడిచే గుడ్ల గూబల్ని
వేటాడటానికి కుత కుత ఉడికిపోతున్నాడు

మంటల మధ్య ఉష్ట్ర పక్షులు మాడిపోతున్నాయి
మంటల మధ్య గాంధీల టోపీలు ఎగిరిపోతున్నాయి
మంటల మధ్య కాషాయాలూ సన్యాసాలూ మట్టిగరుస్తున్నాయి
తోటలో గులాబీలు కడుపు మంటల్ని పూస్తున్నాయి
కప్పల్ని తిని మత్తెక్కిన
        విష నాగుల తలలు విరిగిపడుతున్నాయి
ఒక పక్క తుపాకులు పేలుతున్నా
        విప్లవాలు విస్తరిస్తూనే వున్నాయి
చేతులుకట్టి పడేసినా కాళ్ళు పారాడుతూనే వున్నాయి
కళ్ళు పీకేయబడ్డా
        కంఠాలు ఎలుగెత్తుతూనే వున్నాయి
నరాలు తెగి పడిపోతున్నా
        గుండెలు మండుతూనే వున్నాయి
దోపిడీల వెనకా దగా కోరుల వెనకా
        ఆయుధాలు బిగుస్తూనే వున్నాయి

కుత కుత ఉడికిపోతున్న మనిషి
        లావాలా భూకంపాల్ని సృష్టిస్తున్నాడు
        బాంబులా రూపు దిద్దుకుంటున్నాడు

ఒక బొట్టు చెమటే ఒక బొట్టు రక్తమే
ఎక్కడ పడ్డా ఆవిరైపోతోంది

ఒక చిన్న కన్నే ఒక చిన్న చెయ్యే
ఎక్కడ చూసినా కత్తుల్ని దూస్తోంది

ఈనాడు మనిషి అగ్ని పర్వతమై
        పేలడానికి సిద్ధంగా వున్నాడు
ఈనాడు సూర్యుడు కూడా
        తుపాకులు పేలుస్తున్నాడు
        మంటల్ని విరజిమ్ముతున్నాడు
ఈనాడు విప్లవాలు
విజయాల వైపే దూసుకుపోతున్నాయి

01.05.1983

కిటికీ గ్లాసుపై చిత్రాలు

వర్షం నేలపై ఎర్రగా పారుతోంది
బావుల్నీ చెరువుల్నీ సరసుల్నీ నదుల్నీ కలిపేస్తూ
సముద్రం దిక్కుగా తోసుకుపోతోంది
పడుతున్న వర్షం నా గుండెల్ని తడిపేస్తోంది

పరిగెడుతున్న రైల్లోని మనిషిని నేను
యంత్ర సదృశంగా మారిన మనసుకి హక్కు దారుణ్ణి నేను
కిటికీ గ్లాసుపై ప్రకృతి దృశ్యాల్ని చిత్రించుకుంటున్నా
గుండె సరసును ఆకాశం కన్నీటితో నింపుకుంటున్నా

స్ఫటికాల్లా గోళాల్లా నీటి చుక్కల్ని వదుల్తోంది ఆకాశం
ఎదురుగ్గా కిటికీ గ్లాసు చెమట పోసుకుంటోంది ఊరికే

బండ రాళ్ళు కొట్టి బ్రతికే మనిషి గుర్తొస్తున్నాడు
మోతుబరి వెంకయ్య ఇంట్లో

వెర్రి చాకిరీ చేసే వీరయ్య గుర్తొస్తున్నాడు
వాళ్ళ గుండెల్లో రగిలే మంట గుర్తొస్తోంది
ఆ మంటల్లో వాళ్ళ ఒళ్లు కక్కే చెమట గుర్తొస్తోంది

ఎదురుగ్గా కిటికీ గ్లాసు
వేయి కళ్ళతో కన్నీరు కారుస్తోంది ఊరికే

06.07.1981

మనసు మృదంగం

మనసు మృదంగాన్ని నేననుక్షణం వాయించుకోవాలి
నా కలంతో పొంగి పొరలే
ఒక రస ఝరిని నా ముందు నిల్పుకోవాలి

శవాల రహస్యం విప్పి చెప్పటం కోసం
మామిడి తోపులో మరణిస్తున్న సాయంత్రాన్ని గురించి చెప్పాలి
ఉప్పు ఊరేస్తున్న చేపల్ని గురించి చెప్పాలి
నది మీంచి వీస్తున్న స్వచ్ఛమైన
చల్ల గాలిని ఎలా పీల్చాలో చెప్పాలి
నన్ను కదిపేస్తున్న బస్సు గురించీ
కుదుపులో కునుకుతున్న జనం గురించీ చెప్పాలి
మల్లె తీగ కల్లుకున్న జాజి గురించీ
జడలో దాక్కున్న గులాబి మొగ్గ గురించీ చెప్పాలి
పదారేళ్ళ పడుచుదనం రైల్లో విన్పిస్తున్న చిడతల పాటల్ని గురించీ
ఆ పిల్ల గుండె జాకెట్టు వెనకాల
పగిలి పోయిన గుండీల గురించీ చెప్పాలి
నాలో అనుక్షణం పెల్లుబికే ప్రేమ గురించీ జాలి గురించీ చెప్పాలి

25.10.1983

You can despise the most illustrious eyes,
Fine eyes of my dear love, through which there flows
Something as good and kind as Night bestows!
Fine eyes, give me your shadows rapturous!

-Baudelaire

(from Gallantries, 'Bertha's Eyes')

నేత్రం నా సంకేతం

డా. సుమనశ్రీ

ఒకటో దృశ్యం

రోడ్డుమీద ఎవరూ లేరు నేనూ నా కళ్ళూ తప్ప. ఎదురెదురుగా కోటలూ కోవెలలూ చేతులూపుకుంటూ చరిత్ర చర్చించుకుంటున్నాయి. ఎక్కడ్నించో కాలుతున్న గోధుమ రొట్టె వాసన గాల్లోంచి పల్కరిస్తోంది.

ఉదయాలు చల్లగా స్వప్నిస్తూ అడుగిడే యాత్రికులకు పాపం నాదేశం శ్మశానాల్ని తప్ప మరేం చూపించలేక పోతోంది. నా రాజధానిలో నల్దిక్కులా శ్మశానాలే యాత్రా స్థలాలు. శవాలచుట్టూ కట్టిన అంతస్తుల భవనాలే నివాసాశ్రమాలు.

నాదేశం రోడ్లమీద నడిచేవి బ్రతికున్న శవాలు. అవి ఫుట్‌పాత్‌ల మీద విశ్రమిస్తాయి. నీడలో నిల్చుని నిట్టూర్పులు విడుస్తాయి. గుండెల్నిండా గాలి పీల్చుకోవడ మెలాగో తెలీక గుబులు ముఖాలు పెడతాయి. ముఖాల నిండా విషాద భాస్వరాల్ని ముద్దలు ముద్దలుగా చిమ్ముతూ వుంటాయి. ఐనా ఆశ మాత్రం చావదు.

ఏమో ఎవడికి తెలుసు - ఏ రోడ్డుమీద ఏ కొంటెచూపు పలకరిస్తుందో ఏ కంటి జీర ఈ గుండె నరాల్ని చటుక్కున కొరుకుతుందో - ఏ కంటి నలుసు మనసులో సుళ్ళు తిరుగుతుందో- అంతా నడిరోడ్ల కన్నీళ్ళ మధ్య అన్వేషించాల్సిందే :

ప్రతి ఇంటిగుహలోకీ ప్రతి వీధిమలుపులోకీ ప్రతి సాయంత్రపు వంతెన కింది సముద్రాల్లోకీ, ప్రతి స్పందించే హృదయ నదుల్లోకీ తొంగిచూస్తున్నాను. కళ్ళబాణాల్ని రువ్వుతూ ప్రతివీక్షణాల్ని నిశ్శబ్దంగా రికార్డుచేస్తున్నాను. బాధామయ దృశ్యాలకి బరువెక్కుతున్నాను.

జ్ఞాపకాల్లో బ్రతుకుతున్న నా ఇంటి అల్మారాల్లోంచి కావ్యాలు దండెత్తుతున్నాయి. పేజీపేజీలో కవిత్వ నారింజ రసాన్ని చప్పరించాలని నా కళ్ళు వెతుకుతున్నాయి.

కుదుపు కుదుపుకీ బస్సులో ఎత్తుపల్లాల్ని మోస్తున్నట్లు కవితల పాదాల కుదుపులకి నా కళ్ళలో భావాలు ఎగిసిపడుతుంటాయి. సున్నితంగా గుండెల్లో పొడుస్తుంటాయి.

ఈ క్షణం తన నగ్నసముద్రంలోకి రమ్మని కవిత్వం ఎగతాళి ఆహ్వానాల్ని అందిస్తోంది. బస్ షెల్టర్ల నిరీక్షణలలో నా బంగారు క్షణాలన్నీ జారిపోతున్నాయి. ఒరిగిపోతున్న నా కళ్ళలోని ఏకాగ్రతని వెక్కిరిస్తూ నా చేతిసంచీ ఊగుతోంది. నగరాన్ని దర్శిస్తున్న నా కళ్ళలో కవిత్వానికి ఏ క్షణాలూ మిగల్టం లేదు.

ఏముంది ఈ పురాతన కట్టడాల్లో ఇంకా చూడ్డానికి? రమ్యమృగ వీక్షణలు చేస్తూ ఎప్పుడో రతీమన్మధులు నడిచిన స్థలాల్లో ఇప్పుడేముంది చూడ్డానికి. వెలిసిపోయిన రంగుల పువ్వుల ఉద్యానవనాలు తప్ప. పాలరాతి విగ్రహాల్లో ఒకనాటి అందాల్ని కృత్రిమంగా ఊహించుకోవటం తప్ప.

సజీవ సుందర శిల్పాలు రోడ్ల మీద రంగుల గుర్రబ్బగ్గీల్లో ప్రయాణం చేస్తున్నాయి. మృత్యుముఖాల్లో అదృశ్య సౌందర్యాల్ని చూడ్డం సాయంత్రాన్ని చూసి ఉషస్సుగా భ్రమపడడమే. నైరాశ్యపు చీకట్లో వెలుగును ఊహించుకుంటూ కలలు కనడమే.

యాత్రికుడంటే ఎవడు? రోడ్లపై మనిషి. కాలాన్ని వృథాగా వెచ్చిస్తూ రంగురంగుల రాళ్ళ గుట్టల్ని స్వంతం చేసుకొన్నవాడు. ఓనాటి చిలుంపట్టిన రాగిపాత్రల్ని ఆప్యాయంగా చంకనేసుకునేవాడు. ఊపిరి పీలుస్తున్న స్వచ్ఛ స్ఫటికాల్ని కాదని పగిలిన గాజు పెంకుల్నీ నత్తగుల్లల్నీ భద్రంగా దాచుకునేవాడు.

కళ్ళు తప్ప హృదయం లేని ముక్కు తప్ప సజీవ జీవాత్మ లేని అమాయక ప్రాణీ! ఏముంది ఆ పురాతన కట్టడాల్లో ఆస్వాదించడానికి- చిమ్మే దుర్గంధం తప్ప.

అదృశ్య సౌందర్యాల్ని అస్పృశ్యంగా అన్వేషించేవాడా! అతిమనోహర భంగిమల్లో సుందరంగా కదుల్తున్న ఆ అవయవాల అంతరంగాల్ని చూడు- రంగురంగుల ముఖాల్లో అంతులేని సౌందర్య స్వర్గాలు!

కనురెప్పల కదలికల్లో ఆవిష్కరింపబడుతున్న అద్భుత సూర్యోదయాలు. విచ్చుకుంటున్న ప్రతి పువ్వూ అనంత సువాసనల్ని ఝళిపించే పచ్చబాకు!

విరిగిపోయిన వెన్నెముకల ఆ కోటల్లో ఏముందింకా చూడ్డానికి? విజయ కేతనం ఎగరేస్తున్న మానవప్రపంచాన్ని చూడు. ఉషస్సును పారబోసుకుంటూ కృత్రిమ కలల్లో ఎక్కడని వెతుక్కుంటావ్ బంగారాన్ని!

ఇలా బాల్కనీలోకి రా- ఉషస్సులో కలిసిపోతున్న ప్రవాహాన్ని చూడ్డానికి. హృదయాన్ని దోసిలి చేసుకొని సాగిపోడానికి.

రెండో దృశ్యం

అర్ధం కాని బాధలో అస్పష్టంగా సంభాషించే నేను ఎల్లలులేని ఈ ప్రపంచాన్ని నీ కళ్ళతో తప్ప మరే కళ్ళతో కొలవను? నీకు దూరమై బరువెక్కుతున్న ఈ గుండెపై ఎన్ని కన్నీళ్ళని కురవను? దూరం దూరంగా పోతున్న నిన్ను ఏ అయస్కాంత హస్తాలతో నా వైపు లాక్కోను?

ఎన్ని కన్నీళ్ళయినా ఖర్చవనీ, ఎన్ని గాయాల రక్తం అయినా స్రవించనీ. గడిచిన వసంతం కళ్ళ వెనుక మెదుల్తున్నంత సేపూ నీ కంటి చూపు నా పెదవులపై జల్లై కురుస్తున్నంత సేపూ నాకు మరణంలేదు. శిలువ వేసినా మళ్ళీ మళ్ళీ మొలవగల అనంత కాంతిజలన్నేను.

నీరసంగా వేలాడుతున్న చెట్లనడుగు చెబుతాయి ఎండలెలా కాస్తున్నాయో! బడబాగ్నుల్లాంటి రోడ్లలోబడి అడుక్కుంటున్న వాళ్ళ కళ్ళనడుగు చెబుతాయి గాలి ఎలా చెట్ల తొర్రల్లో మూల్గుతోందో. తడారిపోయిన గుండెల్ని విప్పుకుంటున్న మట్టి పెళ్ళల్నడుగు చెబుతాయి ఇసుక రేణువులెలా వేగిపోతున్నాయో. గుండె చీలిపోయిన ధరిత్రినడుగు చెబుతుంది దాని కడుపులోని అగ్నిపర్వతాల కథ.

వెన్నుపూస ఎలా కరుగుతుందో ఏమో ఎడారిలో ఏది ప్రవహిస్తుందో ఏమో -

నన్ను మాత్రం అడక్కు నీ కవిత్వం ఎప్పుడు ఎండి పోతుందని! నా కొమ్మల్లో ఆకుపచ్చదనం ఎప్పుడు ఆవిరైపోతుందో నాకే తెలీదు.

కిటికీ మీది రక్తపు చుక్కలు వెక్కిరిస్తున్నాయి. బీటలు వారిన గ్లాసు బిగ్గరగా రోదిస్తోంది. అమాంతం మీదికురుకుతానంటూ రొదచేస్తోంది రోదసి.

నాలో ఒక పవిత్ర జలపాతం దూకుతోంది. గాలి చేసే గురుత్వానాదం నా చర్మపు గుహల్లో మజ్జ మాంసాది మైదానాల్లో అరుస్తోంది.

నన్ను గురించి నేనే చేసుకుంటున్నా విఫల పరిశోధన.

నేనెక్కణ్ణించి వచ్చానో తెలీదు. ఎక్కడికి పోతున్నానో తెలీదు.

నా కాళ్ళనిండా గాజు పెంకుల రక్తపు మరకలు. ఊపిరి పీలుస్తున్నా ప్రాణం అందుకోలేక పోతున్నా. తోటిమనిషి గుండెలోకి తొంగిచూడలేక పోతున్నా.

ఎలా బ్రతుకుతున్నానో నాకే తెలీదు. ఎండిపోతున్న ఏరులా వుంది నా బ్రతుకు. ఎడారి ప్రయాణంలా వుంది ప్రతి పగలూ.

రాత్రి సముద్రంలో చంద్రుణ్ణి చంకలో పెట్టుకుని మున్కలేస్తున్నా, తీవ్రంగా అలలు తీరానికే తోసుకొస్తున్నాయి.

రోజంతా ఏం చేస్తున్నానో నాకే తెలీదు. రోడ్లు చుట్టలు చుట్టుకుంటున్నాయి.

అసహనంలోవున్న నేను సమూహంలో ఇంకిపోయాను.

ఎక్కడికి పోవాలీ సాయంత్రంవేళ. ఏగుహలో తలదాచుకోవాలి. నన్నీడ్చుకెళుతున్న రైలు పట్టాలమీద పరిగెట్టటం లేదు. అలసిన నా మందాకినితో చేతులెత్తి పిలుస్తున్న ప్రకృతిలో లీనమైపోవాలని ప్రయత్నిస్తోంది.

నలుగురిలో వున్నా నేను నగరం నాగరికత నుంచి వంటరితనాన్ని ఆత్మకి అలంకరించుకున్న వాణ్ణి.

మహానగరాల మీంచి ఎగురుతూ పువ్వులు పువ్వులుగా నాకనురెప్పలపై కురుస్తోంది మంచు.

కిటికీలోంచి పువ్వులు పళ్ళె వొళ్ళు విరుచుకుంటున్నాయి. ఏనాటి జల ప్రవాహమో ఈ ప్రకృతి- ఒక్కసారి నా గదిలోకొచ్చి నిశ్శబ్ద

సముద్రమై నిల్చిపోయింది.

ఒంటరిగా వున్నా ప్రశాంతంగా వున్నాను. లోపల సుడులు తిరిగి పోతున్నా నా జలాలు ప్రశాంతంగానే వున్నాయి. నా నిద్రలో స్వప్నాలు రాల్చకు.

నా హృదయం ప్రస్తుతం పుష్కరిణిలా వుంది. మొసళ్ళ మధ్య తల పెట్టుకుని పడుకున్నవాణ్ణి. నా నిద్రా చౌర్యాన్ని భగ్నం చేయకు -

అంతరంతరాల్లో కోరికలున్నా గోడలమధ్య బూజులా వ్రేలాడుతున్నాయి.

నాకు నేనే శాంతిని ప్రకటించుకున్నాను. అంగాలన్నింటినీ బంధించుకున్నాను. అగ్నిపర్వతాల్ని చల్లార్చడం నేర్చుకున్నాను. భూకంపాల్ని మింగడం నేర్చుకున్నాను. నేను నా దేశంలో అశాంతిపై పోరాటం సాగిస్తున్నాను.

చిలిపివలపుకోసం చింతచిగురుకోసం మామిడిపళ్ళకోసం వెదికే నా ఇంద్రియాల్ని అద్భుతంగా అదృశ్య సంకెళ్ళతో బంధించుకున్నాను. ఒంటరిగా వున్నా ప్రశాంతంగా వున్నాను.

కోపతాపాలకి నిప్పంటించుకున్నాను. మలయ పవనాల్ని ఈసడించుకున్నాను. జలపాతాల క్రింద శిరస్నానాలు చేసాను. నీళ్ళలో నా ప్రతిబింబాన్ని చూసుకుంటూ ఉదయసంధ్యల్ని నా కంఠంలో అలంకరించుకున్నాను.

నా స్వరం అదృశ్య స్వప్నాల్లో దారి తప్పిపోయింది.

నా కలల్ని సర్పాలుగా మార్చకు.

ఇప్పుడు నేను ఆమె రెండు కళ్ళ మధ్యా లంగరేసుకుని పడున్న పడవలా వున్నాను:

రెండు పక్షి రెక్కల మధ్య చిన్నచిన్న చేతులమధ్య
రెండు విశాల ప్రపంచాల బాహువుల మధ్య
వినీలాకాశాల నేత్రాంచలాల మధ్య
విశ్వ రహస్యాల్ని గుప్పిట పట్టిన రెండు పాలరాతి భరిణల మధ్య
ఆమె రహస్య వక్షస్థలానికీ ఆకాశానికీ మధ్య

నాకు నేనే స్వహస్తాలతో సంకెళ్ళు వేసుకున్నాను.

ఏ నేత్రాతీత గుహల్లో ఏ విగ్రహాల్ని చూసిందో

ఏ నారింజ తొనల్ని వొలిచి వచ్చిందో -

ఒక రహస్య నది నాలో ఉరకలు వేస్తూ ప్రవహిస్తోంది.

ఏకాంతంగా ఆమె రెండు కళ్ళ మధ్యా నన్ను నేనే నిర్బంధించుకొని గాలి మేస్తూ పడుకున్నాను. ఇవాల్టికి నా పడవ ప్రయాణం మానుకున్నాను.

మూడో దృశ్యం

నా కళ్ళు చెబుతాయి! శతాబ్దాల మానవ అశ్రు సముద్ర గర్భాల్లోంచి పెల్లుబికే అస్తవ్యస్త చరిత్ర వెదజల్లిన రక్తవస్త్ర నిర్భాగ్యత -

నా కళ్ళు ప్రతిఫలిస్తాయి! నిర్మమతా నిర్మానుష్య సామ్రాజ్య వ్యవస్థలో పర్వతాల మీద ఊగిసలాడుతూ భూమి పట్టుకోల్పోతున్న మహావృక్షంలా మరణాన్ని కౌగిలించుకుంటున్న మానవ మస్తిష్కపు అశక్తత -

సూటిగా చూడు! సూదుల్ని గుచ్చి చూడు.

ఇప్పుడు మనం ఒకరి కళ్ళల్లో ఒకరం ఏదో వెతుక్కుంటున్నాం.

ఎప్పుడో ఎక్కడో తప్పిపోయిన వ్యక్తుల ఆప్తుల సమగ్ర చరిత్ర రహస్యాల్ని మౌనంగా తవ్వుకుంటున్నాం

మనం ముచ్చటించుకుంటున్నాం నిశ్శబ్దంగా -

నిశ్శబ్దంగా అనుభవిస్తున్నాం మనిద్దరం ఒక తీయని రంపపుకోతని.

కళ్ళతోనూ, ఊపిరితోనూ సంభాషించుకుంటున్నాం.

నిశ్శబ్దమే శక్తి సంజనితం. మౌనంగా మనం మాటలకందని అనుభూతిని జుర్రుకుంటున్నాం. నేత్ర ఖడ్గాలతో ఒకర్నొకరం సున్నితంగా పొడుచుకుంటున్నాం.

ప్రశాంతంగా చూడు! నా కళ్ళనీ పెదాల్నీ చూడు నా శిరోజాల్ని, సిగ్గుతో రాలిపోతున్న రెప్పల రేకుల్ని -

ఏది నోరు విప్పి చెప్పుకోలేమో అదే నిజమైన అనుభవం.

ఈ సత్యం మౌన సముద్రమే మనకి తెలియ జెపుతుంది.

రా కూర్చో నా పక్కన, నా చేతినీ నుదుటినీ స్పృశించు.

నా అనుభవాల్ని మౌనంగా స్వీకరించు -

ఎక్కణ్ణించో పౌడరు డబ్బా గుప్పు గుప్పుమంటోంది.

చెంపపిన్నులూ చెవిపోగులూ సంగీతం పాడుతున్నాయి.

బుగ్గలూ మల్లెమొగ్గలూ అత్తరుచుక్కల్ని ఆరబెట్టు కుంటున్నాయి.

సువాసనలు నా ముందు మాలలల్లుకుంటూ కూర్చున్నాయి. నా వాలు కుర్చీ చొక్కా విప్పుకుని గాలి పోసుకుంటోంది. కలల్ని వొంపుకుంటున్నాయి నా కళ్ళు.

నాట్యమాగి పోయినప్పుడు గుండె ఆగి పోయినట్లుండటం విచిత్రం కాదు. కళ్ళాపి జల్లిన ఇళ్ళూ పళ్ళు తోముకుంటున్న వేపకొమ్మలూ అరమోడ్పు కళ్ళతో రాత్రంతా నిరీక్షించిన రెమ్మలూ నాపై గుప్పిళ్ళతో పుప్పొళ్ళు వెదజల్లుతున్నాయి.

పచ్చగా కిటికీలోంచి చల్లగాలి కబుర్లాడుతోంది. చెట్లలోకీ చేలలోచింపిరి చింపిరి చింతచెట్ల గుబురులోకీ,

కొబ్బరిచెట్ల తెల్లని పలువరుసలోకీ సరస్సులో బారులు తీరిన తెల్ల కొంగల పొడవాటి ముక్కుల్లోకీ,

రమ్మని ఆహ్వానిస్తోంది.

చీపురుతో ఊడ్చేసినా మాగిన మల్లెపూలు మళ్ళీ మళ్ళీ ఆహ్వానిస్తున్నాయి.

కలల్ని రేపే కళ్ళని అన్వేషిస్తూ నా వలపు పొలాల్లోకి పరుగులు తీస్తోంది.

తెల్లవారింది.

రాత్రి మరకలింకా ఆకాశపు పంచె అంచులకి అంటుకునే వున్నాయి. కిటికీ నిండా వెలుగు తుంపర్ల వర్షం కురుస్తోంది. రాత్రి ఆకలి ఇంకా నా కళ్ళ ముందు మెరుస్తోంది.

కళ్ళలో ప్రాణాల్ని లాగేసిన ఆకలి నా గుండెల్లో ఇంకా స్రవిస్తూనే వుంది. శూన్యరక్తంలో నన్ను మళ్ళీ ఏకాకిని చేసింది.

చీకటి ముంగురుల్ని మెరిపిస్తూ నన్ను మత్తులా ఆక్రమించుకుంది

రాత్రి. నా ఒంటరితనాన్ని తన నిత్యయవ్వనంలో నిమజ్జనం చేయించింది.

ఆకలి రుచి ఎరగని కడుపుల్ని చూస్తే నాకు జాలేస్తుంది. దొరికిన అంబలి గటగట తాగే నన్ను చూస్తే అందరికీ అసహ్యమే.

ప్రకృతి నన్ను ప్రతిరోజూ బ్రతికిస్తుంది. చుక్కల్నీ చంద్రుణ్ణీ చూసుకుంటూ అదృశ్య ప్రేయసితో షికార్లు చేస్తుంటాను నా తోటలో. ఉదయాన్నే విరిసే సూర్యోదయాన్ని ఎర్రగులాబీలా ఆఘ్రాణిస్తను.

రాత్రి స్పర్శకోసం మళ్ళీమళ్ళీ ఎదురుచూస్తాను. ఎర్రని మంటల్ని నా కళ్ళముందు వెలిగించుకుంటూ జాగరణలు చేస్తాను.

మంటల్ని స్మరిస్తున్న నా చేతుల్ని ఏ గోడ ముట్టుకున్నా ఎర్రరక్తంతో విప్లవ నినాదాలమయమై పోతుంది. ఏ మనిషి నా నేత్రాల్ని స్పృశించినా అగ్ని వర్షమై కురుస్తుంది.

చల్లారకుండా పిడుగుల్ని నల్దిశలా వెదజల్లుతున్న మంట నా కళ్ళ నిండా గుండె నిండా కురుస్తోంది.

ఒంటరితనం నా భ్రమ -

ఏ చీకటి వాకిలి వార చూసినా నా వాళ్ళ ఆనవాళ్ళు తెలుపుతూ కోట్లాది ఆకలి వాసన వేసే అగ్నినేత్రాలే.

అవును. మనమంతా సామూహిక హింస ననుభవిస్తున్నాం. అర్థరాత్రి ఆకాశంలాంటి ఈ దేశంలో ఉదయించే సూర్యుళ్ళకోసం నిరీక్షిస్తున్నాం.

మన విప్లవగీతికల్ని మనమే సృష్టించుకుంటాం. నిర్బంధాల్నించి రక్షించుకుంటాం.

•

నాలుగో దృశ్యం

అవునలాగే వుంటాయ్ పరిస్థితులు. నువ్వూ నేనూ లెక్కుండదు. మనమెక్కి తొక్కిన మంచాలూ చూసి చూసి విసుగెత్తిన దూరదర్శన దుర్భిణీ యంత్రాలూ, రాసి పారేసిన ఆత్మకథా సరిత్సాగరాలూ, వాసన చూసి విసిరేసిన మల్లెపూలూ మదన కామరాజు కథలూ కావాలి వాళ్ళకి.

నువ్వూ నేనూ లెక్కుండదు.

మనం సరిగ్గా గాలి పీలుస్తున్నామా లేదా మనం ఒక పూటైనా భోజనం చేస్తున్నామా- నిత్య యుద్ధాల మధ్య కల్లోలితమౌతున్న మన మనసులు సేద తీరుతున్నాయా లేదా - వాళ్ళకెవళ్ళకీ పట్టదు.

మన చీమూ నెత్తురూ పరీక్ష చేస్తారు తప్ప మన అంతరంగాల్ని స్పృశించే ప్రయత్నం చెయ్యరు.

అవునలాగే వుంటాయ్, పరిస్థితులు వెదజల్లే విచిత్రభాస్వరాలు. నీ స్వార్థం నీది నా స్వార్థం నాదంటుంది ప్రపంచం. బ్రతికినన్నాళ్ళూ నువ్వూ నేనూ లెక్కుండదు. చనిపోయాక మాత్రం పెద్ద పెద్ద గోరీలు కడతారు. నడిబజార్లో కాంస్యవిగ్రహాల్ని నిలబెడతారు. పత్రికల్లో సంవత్సరీకాలు ప్రచురిస్తారు.

మరణానంతర భోగాల్ని ఊహించుకుంటూ ప్రస్తుతం మనం వాళ్ళని క్షమించాల్సిందే. సంధ్యలో బీభత్సాన్ని ఆనందంగా అవలోకించాల్సిందే. బ్రతికినన్నాళ్ళూ మనం ప్రతి జీవపదార్థాన్నీ క్షమించాల్సిందే - గాఢంగా ప్రేమించాల్సిందే.

నిశ్శబ్ద కవిత్వం నీటి మీద కొట్టుకొస్తోంది. నీళ్ళమోత నాలో దప్పిక

బావుల బాహువుల్ని చాస్తోంది.

కొత్త కవిత్వం అస్థిపంజరాలకు రంగులేస్తోంది. శిల్ప సౌందర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ ఎండిపోతున్న నదుల్లో గంతులేస్తోంది.

నేతలు బస్తాలకొద్దీ మోసుకొస్తున్నారు కలల్ని ప్రజలకి పంచదార చిలకల్లా పంచిపెట్టాలని. వేదికల ఉపన్యాస సారాలూ పసుప్పచ్చ ముత్తైదువుల చీరెల సింగారాలూ నా దప్పిక తీర్చలేకపోతున్నాయి. ఇన్ని మంచినీళ్ళు నా గొంతులో పొయ్యలేకపోతున్నాయి.

సముద్రాలు పొంగుతున్నాయి ఎందుకూ పనికిరాకుండా. ఉప్పు నీటి వ్యవస్థ ఉరుకులూ పరుగులూ పెడుతోంది. పెడబొబ్బలు పెడుతుంది కానీ జానెడు ముందుకు కదల్దు. అమాంతం మీదికి దూకుతానంటూ కెరటాల జులపాల్ని మీది మీదికి తోసుకుంటూ తెగ ఆయాసపడిపోతోంది. తొడగొట్టి పడిపోతోంది.

మరిన్ని గాయాలైనా నేను మాత్రం స్వప్నాల మధ్య విహరించడం మానలేకుండా ఉన్నాను. రకరకాల నేత్రాల్ని ఆశ్చర్యంగా చూస్తుంటాను. భయంకరమైన నేత్రాల్నీ బాధామయ నేత్రాల్నీ రక్తవర్ణ నేత్రాల్నీ అత్యంత ఆప్యాయంగా చూస్తాను. నా జ్ఞాపకాల రహస్య పుటల్లో భద్రపరుస్తాను.

ప్రకృతినీ నా చుట్టూ ప్రపంచాన్నీ ఒక రంగుల చిత్రశాలగానే గుర్తిస్తాను. ప్రతి భంగిమనీ సునిశితంగా అనుభవిస్తాను.

జీవితం ఆసాంతం బీభత్సరస ప్రధానం కాదు. ఆనందాల అద్భుత సరస్సూ కాదు. చూసే చూపులోనూ అనంత మానవ మానసిక సంఘర్షణని అర్థం చేసుకోగల సున్నిత హృదయ స్పందనలోనూ ఉంటుంది అసలు రహస్యమంతా.

నన్ను మీరు ప్రశ్నిస్తారు! నాకు కళ్ళంటే ఎందుకంత వెర్రిప్రేమ అని. నేత్రాలంటే ఎందుకలా మెలికలు మెలికలు తిరిగిపోతానని !

ఈ అనంతకోటి నేత్రాల్నీ నా సునిశిత సుశిక్షిత చక్షువులతో చూడండి. ఎన్ని దృశ్యాల్ని రంగుల్లో పుక్కిలిస్తూ ఉంటాయో తెలుస్తుంది. ఎన్ని కలల్ని మీ ముందు సుందర వర్ణాల్లో లిఖిస్తూపోతాయో అవగతమౌతుంది.

పొరలు పొరలుగా చుట్టుకున్న చిన్న చిన్న అలమారాల్లో ఎన్ని విలువైన వజ్రాల్ని భద్రపరుచుకున్నాయో ఏమో.

అకస్మాత్తుగా నేత్రాలు అద్భుతంగా ప్రకాశిస్తాయి నీళ్ళ మధ్య తేలుతున్న నా చిన్నప్పటి రంగు రంగుల గోళీకాయల్లా, అమ్మపొత్తిళ్ళ మధ్య చలికి ఎర్రగా వొణుకుతున్న కళ్ళిప్పని నా పసి శిశువులా.

వేదాంతిలా అనంతాకాశంలోకి ప్రశ్నల బాణాల్ని విసురుతున్న నాకు అనంతరూపాల్లో దర్శనమిస్తాయి నేత్రాలు.

ఈ అశ్రుపుష్పాల మధ్య నా జీవితం వర్ణించలేని ఎత్తులకెగిరి ఊహించలేని లోతుల్ని కనుక్కుంటోంది.

అయిదో దృశ్యం

జీవితమే కవిత్వమైనప్పుడు -

నా ప్రతి అనుభవమూ పదమై పద్యమై అనుభవసారం కలయై భవిష్యదాకాశమై గుండె గులాబి పువ్వై ప్రకృతి చిల్కరించే మంచు బిందువుల మధ్య పుల్కరింపై

నా నిర్మల అంతరంగం ఉప్పొంగి పొరలే సముద్ర కెరటమై కాలం కాచి వడపోసి అందిస్తున్న తేనీటి విందై పల్లవిస్తూ ప్రవహిస్తోంది.

జీవితం అసహ్యించుకోదగ్గది కాదు. ప్రతి అనుభవం నీలో నూతన పత్రాన్ని చిగురిస్తుంది. నీ నుదుటిపై సంతకం పెడుతుంది.

ఆటవిక అనుభవం రాజ్యం చేస్తున్న నా దేశపు వీధుల్లో జీవితం పోరాటమే అవుతోంది. తుపాకి తూటాల మధ్య తుత్తునియలౌతున్న ఊపిరే అవుతోంది.

శవంగా బ్రతకడంకంటే తుపాకి నెదిరించి ప్రతి నియంతృత్వ బకాసురుణ్ణీ ఎదుర్కొని

కడుపుమంటై గాల్లో ప్రవహిస్తున్న దావానలమై ప్రజ్వరిల్లే కాంతై ప్రసరించే సూర్యోదయమైనప్పుడే

మనిషి బ్రతికినట్టు లెఖ్ఖ - మనసు బ్రతికినట్టు లెఖ్ఖ.

నాలో కదిలే ప్రతి నరం స్పందించి చెట్టుపై కూర్చుని కిచకిచలాడే పిచ్చుక భాషని వింటుంది. రాపిడిలోంచి పుట్టే అగ్నినీ ఆర్తిలోంచి పుట్టే అనుభవాన్నీ నిరాశా నిస్పృహల మధ్య ధ్వనించే నిర్వేదాన్నీ నా కళ్ళలో బంధిస్తుంది.

జీవితమే కవిత్వమైనప్పుడు -

చిత్తడి నేలమీదయినా చిచ్చు రగుల్తుంది. జీవితాకాశాన మరుభూములు కూడా పుష్పిస్తాయి. మోకాళ్ళదాకా ఎదిగిన ముళ్ళు పుటుక్కున తెగుతాయి. మధించిన మందిరాలన్నీ మట్టి మనుషుల పాదాక్రాంతాలవుతాయి.

ఎక్కడ రెండు నేత్రాలు ముచ్చటించుకుంటూ వుంటాయో అక్కడ నేనుంటాను. నేత్రం నా సంకేతం. ప్రతి దృశ్యం నా ప్రతిధ్వని.

బరువుగా రెప్పలు వాలుస్తున్న నేత్రాలు నన్ను ఉయ్యాలలూపుతాయి. సాగి లాగి విడిచిన బాణాల్లా గురిచూసి నా గుండెల్ని తాకుతాయి. ఆకాశంలో విరిసిన ఇంద్రధనుస్సులా నల్దిశలా రంగుల్ని పుక్కిలిస్తాయి.

లేతాకుమీది వర్షపు చినుకులా, కొమ్మనించి సున్నితంగా వేలాడే పిందెలా, నడుస్తూ నాట్యమాడే మయూరి విప్పిన వేయికళ్ళ ఉద్యానవనంలా కళ్ళు నన్ను మంత్రించి వేస్తాయి. తమకోట గుమ్మాలకి నా గుండెల్ని వేలాడదీస్తాయి.

కళ్ళంటే నాకు రెండు మహా సముద్రాలు. కంటి వెలుగుల్ని అదృశ్యంగా స్పృశించడం నా దినచర్య. ప్రతి కంటి నునుపుకీ ప్రవిస్తూ నా ప్రణయ కేతనాన్ని ఎగరేయటం నేత్రద్వయాన్ని నేను ప్రేమించే చిహ్నాం -

రెప్పల్ని పల్కరిస్తూ కళ్ళని వీక్షించడంలో ఒక ద్రాక్షరసా స్వాదన ఉంది. మత్తెక్కి స్నానం చేస్తున్నట్లూ పాలకోవా తీపి రుచిలో మైమరచిన మక్షికమౌతున్నట్లూ కాటుక దిద్దిన కళ్ళ కొసలు కసిగా కుమ్ముతాయి.

పరవశత్వంలో నేను పట్టుపరికిణీల్నీ ఓణీల్నీ కప్పుకుంటూ వుంటాను.

కవిత్వం ఒక నిలకడ లేని పక్షి.

చెట్ల నీడలో పడుకున్నప్పుడూ తోటలో ఎండుటాకులపై చెమరుస్తూ నడుస్తున్నప్పుడూ సేద తీరుస్తానంటూ మీద చేతులేస్తుంది.

సున్నితంగా దగ్గరకు లాక్కుంటుంది. క్షణంలో నన్నెడారిలో వదిలేసి గంతులేసుకుంటూ పారిపోతుంది.

తీర్చి దిద్దిన ఆమె కాటుక కళ్ళని ఊహించుకుంటూ మురిసిపోతానే కానీ తన కళ్ళనెప్పుడూ సూటిగా చూడనివ్వదు.

చవులూరించే పెదాలకోసం నిరీక్షస్తూంటానే కానీ ఒక్కసారి కూడా సంతృప్తిగా ముద్దిచ్చి ఎరగదు.

చుక్కల మధ్యనుంచీ తెల్ల హంసల తెలిమబ్బుల మధ్యనించీ రెక్కలు రెపరెపలాడిస్తూ ఆహ్వానాలు గుమ్మరిస్తూ వుంటుంది.

ఆకస్మాత్తుగా నా చెవుల్లో నాల్గు వాక్యాలు ముద్దుముద్దుగా ఊది తన దారిన పోతుంది. ఇక ఈ గదిలో పక్షుల్నీ పాటల్నీ తిరగబోసుకుంటూ వడబోసుకుంటూ గడ్డం పెంచుకోవడమే నా పనైపోయింది. ఏ పక్షి రెక్కల టపటపలు వినబడ్డా చెవులు రిక్కించడం మామూలైపోయింది.

వాటినలా అల్లుకుంటూ గిల్లుకుంటూ నీటిలో నిద్రలో పడుతూ లేస్తూ ఆకాశాన్నీ అల్లిబిల్లి ఊహల్నీ ఆహ్వానిస్తూ స్వప్నిస్తూ చెవులు చీరుకుంటూ

నాలో నేనే ఏదో గొణుక్కుంటూ వుండి పోతాను.

అందమైన పక్షిలా అలా హఠాత్తుగా నా భుజాలపై వాలి క్షణాల్లో వెకిలి నవ్వులు నవ్వుతూ వెళ్ళిపోవడం తనకలవాటే కావచ్చు. స్వప్న సంగీతం కోసం నిరీక్షిస్తూ ఎడారి బండరాళ్ళ మధ్య ఇరుక్కుపోయి గిలగిల్లాడ్డం నాకొక్కడికే తెలిసిన సత్యం :

కవిత్వ చరణాలకోసం ఆకలి గుహల అంతరంగాల్ని వెతకడం మొదలెట్టాను. బురద బురదగా మురికి మురికిగా జాలువారింది దరిద్రం.

చుట్టూ రాబందులు కాపలా కాస్తున్న హుసేన్‌సాగర్ బొడ్డులో ఏకైక కొండ శిఖరంమీదికి కొట్టుకొచ్చిందొక అస్థిపంజరం. కవిత్వం అలా ఆత్మహత్య చేసుకోవడంలో నాకెందుకో అశ్లీలత ధ్వనించింది.

కవిని సమాజం వెలివేసిందో కవే సమాజాన్ని బహిష్కరించాడో

నాకైతే తెలీదు - ఏకాంత నిశ్శబ్దమే కవికి అంతఃపురమైంది. శిలాసదృశ్యమే జీవితాదర్శమైంది. ప్రేయసి చిరునవ్వే తాంబూల చర్వణమైంది. చెక్కిన శిల్పం కళలేని శిలగానే మిగిలిపోతోంది.

ఒక సమగ్ర వ్యక్తిత్వాన్ని ప్రపంచం మీదికి విసరలేక పోతోంది.

ఆకలి గుహల ఆర్తనాదాలూ నినాద ఘీంకా రావాలూ కవిత్వాన్ని బ్రతికించలేక పోతున్నాయి. అనుభవం లోంచిప్రాణం పోసుకోని వాక్యం అస్పృశ్యతాబాధితం అనాస్వాదితం అప్రస్తుతం -

వేసవి సాయంత్రపు పచ్చిక పరుపులపై దొర్లే వేరుశనగ డొప్పల్లోనూ గుళ్ళముందు చెక్కకాళ్ళతో సాగే శ్రీవారి పాదరక్షల్లోనూ నా గాలింపు కొనసాగుతూనే వుంది.

రెండే రెండు కవితా వాక్య శకలాలకోసం ఆకాశంమీది చుక్కల్ని మొత్తం చీకట్లో వడబోస్తున్నాను.

ఆరో దృశ్యం

కొద్దికొద్దిగా సూర్యరశ్మిని ఏరుకుంటూ అనుభవాల్ని తవ్వుకుంటున్నాను. నాలో కన్నీరింకిపోయింది. కవిత్వం కరిగిపోయింది.

ఏ కవిని కలుద్దామని వెళ్ళినా వాడి జేబులో మనిషిననుకుంటాడు.

ఏ పుస్తకం చదువుదామనికొన్నా కాపీ కవితల ఖజానాలే.

విప్లవోద్యమం నగరాల్ని విడిచి అడవులకి పారిపోయిందగ్గర్నించీ నాలో నిస్పృహాజనిత నిర్లిప్తత తాండవిస్తోంది.

నోరిప్పి నిరసిస్తే గాల్లో కలిసిపోతున్న ఆర్తనాదమౌతోంది. ఇమేజరీల మధ్య ఇరికిస్తే గాజు గోడల మీద నిస్సహాయంగా జారిపోతున్న అక్షర బిందువౌతోంది. ప్రపంచం మొత్తం కవిత్వాన్ని బహిష్కరిస్తున్నట్లు కలలొస్తున్నాయి.

నిజంకోసం నా అన్వేషణ దేశాల్ని దాటిపోతోంది. నా పిల్లాపాపల్ని ఏనాడో గాల్లోకి వదిలేసాను. ఏ యువకవి గుండెల్లోకి దూసుకెళ్ళాయో ఏమో ఏవార్తా తెలీటం లేదు.

లేలేత సంకేతాల్ని కోసుకుందామని తోటలన్నీ తిరుగుతున్నా...

ఎండుటాకుల ప్రవాహమే ఎదురొస్తోంది, నేనేరుకున్న నేత్రాలనే మీ కోసం వజ్రాలుగా పొదుగుతున్నా.

మీరాదరించినా ఆదరించకున్నా నా కవిత్వం ఒక దిగులెరగని ప్రవాహం, నాలోంచి మీవైపు ఉధృతంగా పెల్లుబికే ఒక మహాద్భుత జలపాతం.

హెచ్చరికలు లేకుండా నాపై వచ్చివాలే ఒక అప్సరస అనురాగ గీతం! అమృత క్షణాల్లో నే గొంతెత్తి పాడిన అత్యాధునిక సంగీతమే నా ఈ కావ్యం!

కవిత్వం నన్నావహించినప్పుడు నేనొక అహంభావిగా మారిపోతాను. గొంతులోంచి దూకే బంగారు మణుల్ని చూసి మీకంటే ముందుగా నాకు నేనే ఆశ్చర్యపోతాను.

గాలికి ఊగే పువ్వుల్లోంచి నాకొచ్చే ఆహ్వానాలే నా కవితలు. పువ్వు పువ్వునీ పలకరించే మాటలే నా అక్షరాలు.

సింహాసనాలు నా ప్రపంచాన్ని కనుక్కోలేవు. నా ముందసలు నిల్చోలేవు. నా రక్తంలో ప్రవహించే ఎర్రపూల పడవలే నా ఆలోచనలు!

కవిత్వం నా అజీర్ణానికి ఆయువు పట్టవుతోంది.

నా దేహంలోని ఒక్కొక్క అంగాన్నీ కొరుక్కు తింటోంది.

ఎవరితోనో ఒకర్తో హాయిగా ముచ్చటిస్తే తప్ప నా ఈ ఆకలితీరదు. కదుల్తున్న బస్సుల్లోనే నా హృదయం కవితల్ని ప్రసవిస్తోంది. శబ్ద చిత్రాలు అదృశ్య దృశ్య చిత్రాలు నా ముందొక అద్భుత ఇంద్రజాలాన్ని ప్రదర్శిస్తాయి. విచిత్ర స్వప్నాలు నా కవితా వాక్య ప్రవాహాల్లో అప్సరసల్ని ఆవిష్కరిస్తాయి. అక్షర కన్యల్ని నా కౌగిట్లో కట్టిపడేస్తాయి.

నిత్యనూతనత్వంలో జలకాలాడుతూ కొత్త ఊపిరికోసం గాల్లో గాలిస్తూ వుంటాన్నేను. అపురూపంగా నేనేరుకున్న వాక్యాల్ని మీ గుండెల్లోకి విసిరేస్తాను - నల్దిశలా జీవనదులై ప్రవహిస్తాయని!

ఏడో దృశ్యం

ఎవరో నా కోసం పచ్చిక బయళ్ళలో ఎదురుచూస్తున్నారన్న భ్రమ.

ఎక్కడ ప్రకృతి సౌఖ్యం అంతమౌతుందో అక్కడ జీవితం పుష్పించడం మానేస్తుంది.

స్వార్థం నన్నావరించినప్పుడు నాకు చలిజ్వరమొస్తుంది.

అహంకారం నన్నాక్రమించుకున్నప్పుడు ఆత్మహత్య ఉత్తమమన్పిస్తుంది.

ఆత్మచేసే హుంకారనాదం ప్రతి క్షణం నా ఎముకల్లో గంటలు మ్రోగిస్తుంది.

కవిత్వం ఎప్పుడు నన్ను కౌగలించుకుందోగానీ వాక్యం నాలో వక్రంగా ధ్వనిస్తోంది. సంకేతాలమధ్య ఒంటరితనాన్ని అనౌచిత్యంగా అలంకరించుకుంటోంది.

మరో మానవుని స్పర్శకోసం అనుక్షణం తపిస్తుంది నా మనస్సు-

విశాల నితంబాలతో పర్వతాలు నన్ను పుల్కరింపచేస్తూ పల్కరిస్తూంటాయి.

ప్రకృతిరేపే అగ్నిజ్వాలల్ని భరించలేక ఆవేదనతో నా కలల్ని ఏనాడో ఆకాశంలో పట్టపగలే హత్యచేసుకున్నాను.

వాక్యచమత్కారమే నా కళ, వక్రోక్తే ఈ నాటి నా అలంకారం. కలల అలలతో నేనల్లిన వలల్ని నల్దిశలా వెదజల్లుతున్నాను. పదచిత్రాల చేపల్ని వొడుపుగా పట్టడం నేర్చుకున్నాను.

నేనీనాటి అత్యాధునిక కవిని. అందరూ బంగారం ఏరుకుంటూంటే,

నేను మాత్రం పగిలిన గాజు పెంకుల్లో ప్రతిఫలిస్తున్న నూత్న సంకేతాల్ని అన్వేషిస్తున్నాను.

భాషలోని సౌందర్యమణుల్ని జీర్ణించుకుంటున్నాను.

సహానుభూతిని అడుక్కోవడం నా కర్తవ్యం. కవితల్ని విరజిమ్మడం నా వ్యసనం.

క్షమించండి! మీ బాధల్ని గానం చేయలేక పోతున్నాను. అహంకారం నాలో విషపు విత్తుల్ని నాటింది. విలాసాల కోటలో ఈనాడు మానవత్వం శిలయై నిల్చింది.

అయినా మీకూ నాకూ వైరుధ్యమేమిటి? వేషం తప్ప. ముఖం తప్ప. మీరు భగవద్గీతలో ప్రార్థిస్తే నేను ఖురాన్‌లోనో బైబిల్‌లోనో ప్రార్థిస్తా. మీరూ నేను పీల్చేది ఈ పచ్చపూలు విడిచే సుగంధ ద్రవ్యమే అయినప్పుడు - మీకూ నాకూ విరోధమేమిటి?

ఒంటరితనం మనకు మనం విధించుకున్న దురదృష్టం - ఆత్మ విమర్శ ఆచ్ఛాదనల్ని తొలగించి అందమైన లోకాన్ని మన ముందు ప్రత్యక్షం చేస్తుంది.

ఈ దేశం మట్టిలో కవులు చల్లిన సౌందర్యరాసుల్ని ఆత్రంగా ఏరుకుందాం రండి! అంతులేని సహచర్య సాఫల్యాన్ని మనం సమిష్టిగా అనుభవించే సమయం కోసం మనం త్యాగాలు చేద్దాం పదండి!

రోజూపూచే పుష్పాలతో అగరొత్తుల వొత్తైన శిరోజాల్ని నా చేతుల్తో అలంకరిస్తున్నాను.

ఈ శీతల సముద్రంలోకి ఎగిరొచ్చిందగ్గర్నించీ మరణాన్ని మించిన నిశ్శబ్దం నన్ను హత్య చేయాలని వెంటాడుతోంది. చలిగాలి నా చెవిలో మంచు ముద్దల్ని తవ్విపోస్తోంది. నా పంచప్రాణాలూ మంచుముక్కల్లా రోడ్లపై దొర్లుతున్నాయి.

నిశ్శబ్దం నన్ను నింగికెగరేస్తోంది. ఆకులు మరణిస్తూ మరణిస్తూ నన్ను శపించి పోయాయి. సముద్రాలన్నీ గడ్డకట్టినట్లు నా గుడ్డికన్ను చివరి శ్వాస పీలుస్తున్నట్లు కత్తి మొనకింద కోడిపెట్ట గొంతు నిలిపి

నిల్చున్నట్లు నా కళ్ళకింద మంచుముక్క కదుల్తోంది. నీటిలో చిక్కుపడ్డ రొట్టెముక్క నలుగుతోంది. పెదాలకు ఎర్రరంగు పూసుకున్న ఎర్రతోలు మచ్చల పులులే నల్దిక్కులా – కోడిపెట్టలా పొడుస్తున్నారు నా హృదయాన్ని.

నీళ్ళలో గడ్డగట్టిన మంచులో నలుపు తెలుపులు కల్సిపోతూ కరిగిపోతూ కనపడ్డా, అదృశ్యంగా అరగని ఈర్ష్యాసూయలు ఆకాశాన్నించి వేలాడుతూనే వున్నాయి. నిశ్శబ్దాన్ని కౌగలించుకోమని వేధిస్తున్నాయి.

ఇప్పుడు ఇక్కడ నేనొక యుద్ధంలో చిక్కుపడ్డ ఓ వెర్రి సిపాయిని

ఎండిపోయిన చెట్టుకింద నీడకోసం వెతుక్కుంటున్న అమాయకుణ్ణి.

ప్రస్తుతం వీధి వీధిన మరణాన్ని మించిన నిశ్శబ్దం నన్ను హత్యచేయాలని వేటాడుతోంది.

ఈ నగరం నాగరికత ప్రక్కింటివాని ఊపిరి నాకు తగలకుండా నన్ను పరిపాలిస్తోంది. తెల్లగా పాలిపోయిన నా ముఖంలో దైహిక వాంఛ మాత్రం అనంతంగా ప్రజ్వలిస్తోంది.

ఎనిమిదో దృశ్యం

అమాయకత్వం నన్ను ఆకర్షిస్తుంది. నాలో గులాబీల్ని పూస్తుంది. నాకు తలక్రిందులుగా సముద్రంలో ఈతకొట్టే తిమింగలాలంటే ఇష్టం. తమకంలో పడవ అడుగున ప్రేమించుకునే చేపలంటే ఇష్టం.

హక్కులో హత్యా రాజకీయాలో నాకు తెలీదు. పోరాటాలో పోట్లగిత్తలో నాకు తెలీదు. సిక్కులో సీజర్లో నాకు తెలీదు. మానవత్వం కరువైన రాజకీయ రాక్షసులంటే నా కసహ్యం.

హిట్లర్లనీ హిడింబాసురుల్నీ శనిగ్రహం మీదికి విసిరేస్తాను. వాళ్ళ గళాల్ని ఖండించి చీకటి చలి కూజాల్లో కూర్చోబెడతాను.

విర్రవీగే విజ్ఞానం మహనీయ మానవుని ముందు గాండ్రించే గార్ధభ సింహం! బాంబుల పాతర మహామనీషి చేతుల్లో భూమి అట్టడుగు పొరల్లో జ్వలిస్తున్న బొగ్గుగనుల్ని రేపుతోంది.

మేధస్సును మేధస్సే ఖండిస్తుంది. మనిషిని మనిషే జయిస్తాడు.

విచ్చు కత్తులు చీకటి క్షణాల్లో విహారం చేసినా ఉదయ కిరణాల ముందు వీగిపోతాయి. వీస్తున్న తుఫానులో వాటి తెరచాపలు చినిగిపోతాయి.

పిల్లల ముఖాలపై దోబూచులాడే నిర్మలత్వం నన్ను నిలదీస్తుంది. రెండు జడలతో కళ్ళ ముందు తోరణాలు కట్టే సుందరి మందహాసమే నా నరాల్లో ప్రాణాన్ని నింపుతుంది.

రంగు రంగుల చేపపిల్ల నా కళ్ళని పొడుస్తోంది. చీకటి కనుకొలకుల్ని చివుక్కున చీలుస్తోంది. చీకట్లో అనుభవం చిలవలు

పలవలుగా కంట్లో సూర్యోదయాల్ని రేపుతోంది.

రెండు దేహాలు రేజీకటిలో రసికత నాస్వాదిస్తూ రమిస్తాయి. చుట్టలు చుట్టలుగా చుట్టుకున్న సర్పమిథునం రోజులతరబడి మరణిస్తుంది. అనంత రూపాల్లో ఆనందం నాట్యమాడుతుంది.

చీకటి సామ్రాజ్యంలో చిక్కటి ఆనందం పొంచివుంది. చీకటి ద్రవ్యాన్ని జుర్రుకోవడంలో మనిషి సామ్రాజ్యాల్ని నిర్మించి కూలదోస్తూ వుంటాడు. గడచిపోయిన కాలం చిత్రంగా కళ్ళముందు రక్త శిల్పాల్ని చెక్కుతుంది. విచిత్ర స్వప్నాల్ని విరజిమ్ముతుంది.

నిన్నటి నక్షత్రాలు ఆకాశంలో ఈరోజు మెరుస్తాయి. మంచు గుహలో ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాల మధ్య తీగలు తీగలుగా సాగిన అనురాగం ఊడల మర్రిలా బలంగా భూమిలోకి దిగుతుంది.

రాళ్ళలోంచీ మట్టిలోంచీ భూమి నలుమూలలకీ వేనవేల వేళ్ళుగా పాకుతూ ఒక గంగా ప్రవాహమై పట్టణ వీధుల్లో ప్రేమని పంచుతూ పారుతూ వుంటుంది.

జనం దోసిళ్లతో జుర్రుకుంటూ కళ్ళ కాటుకగానూ నుదుట కుంకుమ తిలకంగానూ అనురాగాన్ని అలంకరించుకుంటారు.

చీకటి మేఘాన్ని ఆహ్వానిస్తూ భూమి చిత్తడి చిత్తడిగా చెమరుస్తుంది. నా కళ్ళని కుడుతోంది రంగు రంగుల చేపపిల్ల. వర్షపు బిందువుల్ని నా నాలికపై చిల్కరిస్తోంది.

నేలపై కురుస్తున్న బిందువు బిందువునీ ప్రేమగా పల్కరిస్తూ కళ్ళ మెఱుపుల్తోనే చీకటి ఆనందాన్ని జుర్రుకుంటున్నాను.

తొమ్మిదో దృశ్యం

ఒక వెల్లువలా వస్తున్న ఊహల్ని ఎందుకలా బిరడాతో నొక్కేస్తున్నావ్? అనుభవాల్ని అక్షరబద్ధం చేయడం ఒక సాహసం. ఊహల ఎత్తుల్ని అందుకోగల్గడం నిజంగా ఒక సంగరం-

కఠిన నిర్ణయాల్ని తీసుకోవాల్సిన సమయాల్లో తప్ప మనస్సు మల్లె పూవులా ఊహల సువాసనల్ని వెదజల్లుతుంది. కత్తివాదరమీద నడుస్తున్నప్పుడు తప్ప మనస్సు చిన్నపిల్లలా ఊహల మేడల్ని కడుతుంది. అతి చిన్న గాయానిక్కూడా గుప్పెడు రక్తాన్ని విరజిమ్ముతుంది.

ఊహల్ని బిగబట్టి ఊరిస్తే రక్తం పోటెక్కుతుంది. బంధించి హింసిస్తే ప్రాణం తనువే చాలిస్తుంది. కష్టనష్టాల్లోకూడా ఊహల పల్లకీని విడిచే సాహసం చెయ్యలేను. కారుచీకట్లో కూడా నక్షత్రాల్ని మాత్రం వదులుకోలేను.

నా తొందరలో నేనున్నానే కానీ మూసుకపోతున్న ఆకాశనేత్రాన్ని కానీ ముంచుకొస్తున్న రాక్షస మబ్బుల్ని కానీ గమనించుకోలేదు. నా సమాధిని రక్షిస్తుందేమోనన్న ఆశతో బొచ్చుకుక్కలా వెంటబడి వస్తున్న అక్షరనేత్రాన్ని మాత్రం వెంటతీసుకుని బయల్దేరాను.

విశాల విశ్వంలో అనంత ఆశాలతల్ని పెంచుకుంటున్న నేను ఆకాశంలో మెరుపుల్ని వెతుక్కుంటూ అకస్మాత్ వర్షంలో తడుస్తూ కంటి నెత్తుటి జీరల్ని చల్లార్చుకుంటున్నాను.

అయోగ్యులపై అకస్మాత్తుగా కురుస్తున్న వర్షమా!

కట్టలు తెంచుక పారే వరదల వర్షమా!

నన్ను తరుముతున్న క్రూరాతిక్రూర జంతువ్వి నువ్వు! నా నిశ్చల కవితాసమాధిపై నిల్చిన రెండు పూల గుర్తుల్నీ ఎగరేసుక పోవాలని అదేపనిగా గిరికీలు కొడుతున్న తీతువు పిట్టవు నువ్వు :

సమాధి భంగం చేస్తున్న నీ స్వేచ్ఛా విహారాన్ని ఈ క్షణంలో మాత్రం క్షమించలేను.

ఎప్పుడూ తెల్ల మల్లెపువ్వుని ముద్దిడాలని ఆరాటం

మధ్యరాత్రి నిద్రలేచి నీళ్ళు తాగుతూ ఐస్‌ముక్కల్ని కొరుక్కు తింటున్నప్పుడు మల్లెపూవు నా కళ్ళముందు మెదుల్తుంది.

నిద్రలో మంచం మీంచి కిందపడ్డ చప్పుడు.

తెల్లారిపోయినా నాకింకా నిద్రపట్టలేదు. అన్ని జాములూ అమావాస్యలోనే గడిచి పోయాయి. నా తెల్లమల్లెపువ్వు ఈరోజు బస్సు దిగి వస్తుందేమోనని దూరం నించి ఒక సువాసన చెబుతోంది. నా నిరీక్షణని గ్రహించి ఎంతలా బెంగపెట్టుకున్నావంటూ ఓదారుస్తుందని నీలాకాశమంతటి ఆశ.

అదిగో తెల్లచీరలో అద్భుతంగా మెరుస్తూ వస్తోంది. ఇంకిపోయిన నా కన్నీరు గబుక్కున చిమ్మినట్లైంది. ఎర్రటి పెదిమలు చిట్లినయ్- ప్రణయాన్ని పల్లకీ ఎక్కించటంలో.

కళ్ళలోకి నడిచొచ్చిన మల్లెపువ్వు నా ఎదుటే చీర మార్చుకుంటూ కళ్ళలో శిలాప్రతిమై నా గుండెల మీదికి జారింది మెల్లగా. పువ్వు నా కళ్ళలో లీనమౌతుంటే ప్రపంచం విస్తృతమై ఉదయం నాలో ఊపిరిపోసుకుంది.

పదో దృశ్యం

గుండ్రంగా ఒక సున్నా చుట్టి పై భాగాన ఇరువైపులా రెండుచుక్కలు పెట్టు. రోడ్డుమీది అనుభవాల్నీ ఆలోచనల్నీ అలంకరిస్తున్న నా కళ్ళయిపోతాయి. మధ్యగా ఓ నిలువు గీత పెట్టు. అన్ని మానవ సమస్యల వాసనల్నీ పసిగట్టే పనిముట్టు నా ముక్కయి పోతుంది.

సున్నా కటూ ఇటూ రెండు చేగోడీలు చుట్టు. గుండె గుండెనీ వినగల నా సునిశిత సుశిక్షిత చెవులయిపోతాయి.

ఒక్కమాట చెప్తా విను!

చిత్రాలు గీయటంలోనే మనిషి సహజత్వం వుంది. జీవితాన్ని ఆనందించ గల్గడం ఒక బంగారం చేసే విద్య -

నాకొక్కడికే ఈ ప్రపంచం తెలిసిపోయిందని నేనెప్పుడూ అనుకోలేదు కాబట్టే సముద్రపు ఇసకలో గుల్లల్నీ ఆలుచిప్పల్నీ ఆనందంగా ఏరుకుని నా ఆల్మారాల్లో భద్రంగా దాచుకుంటున్నాను.

ప్రపంచం నన్నింకా మభ్య పెడుతూనేవుంది. కళ్ళు నా కళ్ళల్లోకి సబ్బుబుడగల్ని విసురుతూనే వున్నాయ్. ద్రాక్షపళ్ళనీ చేపపిల్లల్నీ నా చూపుల్లో ఎగరేస్తూనే వున్నాయ్.

నామనస్సింకా ఆర్ద్రతను కోల్పోలేదు. అందంగా చెక్కబడ్డ శిల్పాన్ని చూస్తే నా కళ్ళిట్టే చెమరుస్తాయి.

రెండు పెదవుల సువాసన తగిలి మల్లెమొగ్గల మత్తులో ఊగిసలాడుతుంది నా మనస్సు.

వాస్తవం కలగావడం, కల్లోలం బీభత్సం నూతన సంకేతాలుగా రూపుదిద్దుకోవడం, నిజం భూస్థాపితం కావడం

పట్టపగలే నిర్దోషులు వీధి దీపాల్నించి వేళ్ళాడటం-

నేనేనాడో నా పీడకలల్లో దర్శించాను.

సంకేతాలు సంకీర్ణమౌతున్నాయి. ఆలోచన అగాధమౌతోంది. నరనరం నరకయాతనకు గురౌతుంది.

నాకు మాత్రం పరిష్కారంగా ఎర్రరక్తం ప్రతి గుమ్మంముందూ తీర్చి దిద్దిన తిలకంలా దర్శనమిస్తోంది.

పచ్చని తోరణాలకు బదులు గళంనిండా గాజుపెంకుల మాలలు దాడి చేస్తున్నాయి. ఫిడేలు వాయిస్తున్న పాటగాడు ఫినాయిల్ తాగి నిష్క్రమిస్తున్నాడు. అడవిలో విప్లవ వీరాగ్రేసరుడు అగ్ని బాణాలు కురిపిస్తూ నేల కూలుతున్నాడు.

రాక్షసత్వ రథ సారథులు ఆకాశాల్ని ఆక్రమించు కుంటున్నారు. పూల మొక్కల మధ్య ఆయుధాల్ని పారబోస్తున్నారు.

బ్రతుకు విషాదమై దృశ్యాలు వివర్ణమౌతున్నాయి.

ఆలోచన తెగి గుండెలు మండుతున్నంతకాలం కట్టుకథలేవీ సాగవు. నిజాయితీ నా కళ్ళలో ఎగురుతున్నంత కాలం ఏ అధర్మమూ బ్రతకదు.

రాళ్ళు పూలై పూలు సింహాలై రాజ్యాల్ని కూల్చిన క్షణం వినూత్న సమాజం విప్లవ గానం చేస్తుంది.

వెన్నెల వార్తల్ని ప్రసారం చేస్తోంది. పోరాటాలు ఆకాశాన్ని పొగలాగ ఆక్రమిస్తాయని! మనిషి కండరాల్లో ఆత్మాభిమానం చంపినా చావని గంగా ప్రవాహం.

నేలను విసిరితే బంతికూడా గగనానికి ఎగురుతుంది. స్వతహాగా మనిషి గులాబి మొగ్గ. విరుచుక పడితే విచ్చుకత్తి.

మంటల మీద మనిషిని నడిపిస్తూ శాంతి వచనాలు వల్లిస్తే పంజరాలు బద్దలౌతాయి. ఆటవిక న్యాయస్థానం అగ్నిపర్వతాల మధ్య భస్మమౌతుంది.

కళ్ళలో జ్వలిస్తున్న నా ఆందోళనకి రూపమెలా ఇవ్వాలో తెలీని అన్వేషణలో విలువైన సమయం ఖర్చయిపోతోంది.

నా మనస్సు ఎక్కడెక్కడి విషయాలో చర్చిస్తోంది.

అర్థరాత్రి కుక్కల అరుపుల్లో ఒక వంద అగ్ని పర్వతాలు పట్టణ వీధుల్ని ముంచెత్తు తున్నాయి. అశాంతిలో నా దేశం అట్టుడికినట్లుడికి పోతోంది.

ఈ చీకట్లో నీళ్ళ కోసం ఎక్కడని వెతకను? నా కలుషితమైన నేత్రాల్ని కడుక్కోడానికి-

విశ్రాంతి దొరికినప్పుడు వీధివేపే చూస్తాను. ఎవరన్నా లోపలికి తోసుకవస్తారేమోనని. ఒంటరితనాన్నించి నన్ను విముక్తి చేస్తారని! గులాబీల తోటలోంచి నెమళ్ళ గుంపయినా అకస్మాత్తుగా నా గుమ్మంలోకి తరలి వస్తుందేమోనని -

కూలిపోతున్న దీప స్తంభాలు, చావు వాసన వేస్తున్న శరీరాలు నాదేశం నగరాల్నిండా గస్తీ తిరుగుతున్నాయి.

వసంతాగమనాన్ని నిరోధిస్తూ విషపూరిత నేత్రాల్ని అగడ్తలనిండా కప్పి పెడుతున్నాయి నిరంకుశ ప్రభుత్వాలు.

నా కాలిబాటలో ముళ్ళ వర్షం కురుస్తోంది. మనసు కోల్పోయిన శిల్పాలు దొర్లుతున్నాయి నా కాలి వేళ్ళని తొక్కుతూ.

మన కనురెప్పల కింద ఒక ఎర్రజీర నిరీక్షిస్తోంది.

వెళ్ళి పల్కరిద్దాం, పదండి!

Ramanasumanasri Foundation

కళ్ళు కలల పడకటిళ్ళు
కొన్ని చూపులు రక్తపు చుక్కలు
చూపులు కొన్ని గాజుపెంకుల్లా గుచ్చుకుంటాయి
ముళ్ళకంపలతో ముట్టుకుంటాయి
నా కళ్ళు అనుక్షణం వెలిగే బల్బులు
కొన్ని చూపులు నిన్ననుక్షణం
వెంటాడి వేటాడే తోడేళ్ళు
చూపుల వోల్టేజీ నువ్వు కొలవలేవు
రోడ్ల సముద్రాలలో కొట్టుకొచ్చే పడవలు కళ్ళు
నా గుండెగది వాకిళ్ళు కళ్ళు
రెప్పల పొత్తిళ్ళ మధ్య
చలిలో వొణికే పసిపిల్లలు కళ్ళు

Dr. Sumanasri

reppala madhya aakasam

nethram naa sanketham